

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2994

Moskva priznava veliko opozicijo sredi komunistične stranke 30 komunistov izročenih krvavemu sodišču — Kamenev in Zinovjev bosta izgnana



Zinovjev

Kamenev

26. decembra 1934.

Notranja kriza, ki je nastala v sovjetskem režimu zaradi umora Kirova, je po najnovejših vesteh jako huda. Te vesti so vse oficijelne razloge in da je Stalin to priliko samo uporabil v to, da se iznebi vsake opozicije proti sebi v komunistični stranki — trdi moskovska vlada na podlagi rezultatov preiskave proti morilecu, da je Ni-

kolajev ravnal po nalogu neke podtalne teroristične skupine, koje člani vsi brez izjeme pripadajo komunistični stranki.

Ta komunike je velikega pomena zato, ker Stalin z njim sam pobija trditve, ki so jo dozdaj razširjali sovjetski listi, da je namreč umor Kirova bil zasnovan v krogih ruske emigracije v inozemstvu. (Moskovska »Pravda« je še pred par dnevi trdila, da je bil atentat sad akcije belogardistov, ki da so zamislili kontrarevolucijo zoper sovjetske v Berlinu in še v neki drugi »sovetom sovražni« državi.)

Sovjetska vlada torej sporoča, da je notranji komisariat (to je bivša GPU) po štirinajstodnevni preiskavi morileca Kirova, ki je bil predsednik leningrajske komunistične stranke, Nikolajeva, skupaj z drugimi člani »podtalne teroristične grupe«, ki je izpovedovala opozicijsko stališče znanega Zinovjeva, izročil vojaškemu svetu najvišjega državnega sodišča v svrhu obsodbe (torej so bile vesti, da bi bil Nikolajev že usmrčen, brez podlage, pač pa je bilo usmrčenih veliko drugih, ki so jih obdolžili zveze z njim — druge opozicijske elemente pa, ki jih hočejo tudi spraviti v zvezo z morilecem, so si prihranili za sedaj).

Zinovjev in Kamenev, ki ju vladni komunike proglašata za voditelja »leningrajske opozicije«, sta predlagana za izgon, ker preiskava ne nudi dovoljnih dokazov za to, da bi bila kriva umora in zato sploh ne prideta pred vojaško sodišče, ampak bosta deportirana upravnim putem.

Pač pa pridejo pred sodišče tovariši: Kotolnikov, ki je baje osebo in naravnost dal navodila za umor Kirova, bivši glavni tajnik Komsomola, to je komunistične mladinske organizacije, Saeki, bivši komisar za kmetijstvo Rumjancev, potem znani strankini funkcionarji Levin, Mandelstamm, Mujanikov, Sozicki, Sokolov, Zvezdov, Juškin, Antonov, Tolmazov; nadalje Fedorov, Jevdokimov, Kuklin, Šarov, Goršenin, Kostin, Fajvilovič, Vardin, Safarov, Zalucki, Bakajev, Bulak, Kolon in Gertik. Vsega skupaj je izročenih sodišču zaradi zarote proti režimu 30 samih komunistov.

Krivoverci, ki so se spokorili pa so zopet padli v »stare zmote«

Vladni komunike pravi, da so ti tovariši pripadali že dolgo opoziciji Zinovjeva, da so bili svoj čas zaradi tega iz komunistične stranke izključeni, da pa so bili zopet vanjo sprejeti, ko so svoje »krive nauke« preklicali in se obvezali, da bodo odslej izpovedovali oficijelno ideologijo.

Sovjetska vlada torej sama priznava, da obstoja še v sedemnajstem letu po boljševiški revoluciji in sredi druge petletke v stranki vsekakor močna opozicija, ki se, kakor pišejo sovjetski listi, obrača predvsem proti kolektivizaciji kmetijstva. Kakor piše »Daily Express«, dolži sovjetska vlada tudi Trockega, da je bil v stikih z Zinovjevimi in Kamenevimi in da se je ideja puča proti Stalinovemu režimu rodila v njegovi glavi.

na se italijanski listi ne vznemirjajo zaradi tega, ker da je Francija Italiji dala v Severni Afriki premajhne koncesije, ker Francija takih koncesij zaenkrat sploh še ni dala.

Dva nasprotna glasova

Zabeležiti pa moramo dva glasova, ki se odločno zavzemata za sporazum z Italijo. »Matine« pravi, da sta se obe državi prav za prav že sporazumeli. Mala zveza naj ima v Francijo popolno zaupanje. Okvir sporazuma ne sme biti preveč trd, ampak mora biti nekoliko elastičen. Enakega mnenja je d'Ormesson v »Figaru«, češ, da sta si Francija in Italija v bistvenih vprašanjih evropske politike edini. Čemu torej Laval odlašaj?

Ta dva glasova sta očitvidno naperjena proti stališču Male zveze, vendar pa sta osamljena.

Iz JNS

Belgrad, 26. dec. m. Zadnja številka »Glasnika jugoslovanske nacionalne stranke«, ki bi imela iziti v petek pred božičnimi prazniki, ni izšla, ker čeka na sklepe ožjega odbora te stranke, ki bodo sprejeti na seji dne 28. t. m.

Božične podpore Nar. skupščine

Belgrad, 26. dec. m. Narodna skupščina je nakazala 121.000 Din kot svojo božično podporo za brezposelne in siromašne. Od te vsote je dobilo 5000 Din tudi akademsko društvo »Jadran« v Ljubljani.

Osebnosti

Belgrad, 26. dec. m. Ukaz o napredovanju profesorja Marka Bajuka v 4. skupino 1. stopnje je spremenjen tako, da napreduje prof. Bajuk v 4. skup. 2. stopnje z dnem 27. oktobra 1930. v 4. skupino 1. stopnje pa z dnem 27. oktobra 1933. Upokojeni so: Srečko Boršnik, učitelj v Novem mestu, Elizabeta Kuhar, učiteljica v D. M. v Polju, Hermina Lunder, v Hrastniku, Matija Najšer, višji davčni kontrolor pri davčni upravi v Mariboru.

Pri ravnateljstvu drž. železnice v Ljubljani je napredoval iz 4. skup. 2. stopnje v 3. skup. 2. stopnje svetnik Vladimir Zakič. Po službeni potrebi so premešeni učitelji: Ivan Križaj iz Cirkovcev k Sv. Barbari v Haložah, Pavla Litar iz Kostanjevice na Rakov, Marija Puhar od Sv. Roka ob Sotli na Pristavo, Olga Vidmar iz Laškega k Sv. Jodrti nad Laškimi.

Iz 7. skupine so napredovali v 6. skupino sledeči učitelji: Janko Sabič v Gresnjah pri Konjicah, Jadviga Smolnikar v Slovenjgradcu, Pavla Požar v Boh. Bistrici, Ana Melina na Uncu, Helena Piskernik na Jezerskem, Pavla Pajtlar v Liti, Ema Lapajne v Vojniki, Jana Lepič v Prevaljah, Marija Zidarč v Ptuju, Marija Jenko v Hrastniku, Helena Menaše v Sostrem, Stefanija Pire v Mariboru, Marija Puhar pri Sv. Roku ob Sotli, Miroslav Podgornik v Ptuju, Julija Praznik

Italija hoče Abesinijo zasesti

Zeneva, 26. dec. c. Glavno tajništvo Zveze narodov je danes zopet sprejelo zelo ostro protestno noto od abesinske vlade. V tej noti abesinska vlada zelo odločno zahteva, da Zveza narodov takoj povpraša v Rimu, zakaj Italija zbira velike vojaške sile na abesinski meji. Toda Italija ni ostala samo pri zbiranju čet. Zadnje dni so celo italijanske čete zasledile mestici Daju in Galobubi v Abesiniji. Včeraj pa so italijanske čete zasledile močno abesinsko meino postojanko Aduku.

v Celju, Cirila Muren v St. Vidu nad Ljubljano, Albina Možina v Metliki.

Upravno-pisarniški uradnik 9. skup. na komisarjatu železniške policije v Skopju Ludovik Marolt je postavljen za pisarniškega uradnika 8. skupine istotam.

Nesreče, nasilja, ropi itd.

Pariz, 26. dec. AA. Iz Hamiltona v državi Ontario, USA, poročajo, da je brzovlak iz Cikaga zavozil na tamošnji postaji v osebni vlak. Brzovlak je popolnoma porušil tri zadnje voze osebnega vlaka. Dozdej je 15 žrtev, mnogo potnikov je ranjenih. Potniki so hoteli k svojem božične praznike.

Stuttgart, 26. dec. Na progi Stuttgart—Nürnberg sta trčila skupaj dva osebna vlaka. Pri tem je bilo ubitih 6 oseb, v bolnišnici pa so umrle 4 žrtve. 12 je težko ranjenih, 22 pa lažje. Vsi so Würtemberžani. Vzrok je, ker eden izmed vlakov ni bil naznanjen.

Praga, 26. dec. c. V majhnem mestecu Onok v Podkarpatski Rusiji so imeli zelo razburljiv sveti večer. Z gora je prišel v mesto popoldne neznan mož, ki je imel močno bikovko s seboj. Vsakogar, ki ga je srečal, je pretepel. Nekega starca je pretepel tako, da so ga prepeljali v bolnišnico in so njegove rane smrtno nevarne. Ker je bilo na ulicah in na trgu zelo mnogo ljudi, je opeljal kar na vse strani okoli sebe. Slednjič so ga ljudje obkrožili, ga razorožili in ga pri tem ranili. Ko so ga prepeljali v bolnišnico, je umrl in njegove identitete še niso mogli ugotoviti.

Manilla, 26. dec. c. Na otoku Mindanao so divjaki napadli glavno mesteco ravno na božični dan. Pri tem so ubili 21 ljudi. Policija je prišla prepozno in so divjaki svoje delo že opravili. Vendar pa jih je policija zapodila v gore in pri tem ubila 16 divjakov.

Nov rekord

Pariz, 26. dec. AA. Na letališču v Istresu je letalec Delmotte postavil nov svetovni brzinski rekord. Njegovo letalo je bilo opremljeno z motorjem 380 konjskih sil. Letalo, ki je doseglo dosedanj rekord, je imelo motor z 800 konjskimi silami. Letalec Delmotte namerava v kratkem poizkusiti nov rekord na 100 km in na 1000 km. Dosedanji rekord na 1000 km je svoj čas postavila po kojna letalka Helena Boucher.

Washingtonska pomorska pogodba odpovedana

Tokio, 26. dec. Japonski zunanji minister Hirota je poslal japonskemu poslaniku v Washingtonu sporočilo, da Japonska odpoveduje washingtonsko pomorsko pogodbo.

40 urnik v Italiji

Rim, 26. dec. Vlada je 40 urnik razširila na vsa industrijska podjetja. Odslej bo torej delalo na teden samo po štirideset ur 2 in en četrt milijona industrijskih delavcev.

Ostale vesti

Mostar, 26. dec. m. Včeraj je priletel iz Zemuna na tukajšnje letališče z vojaškim letalom angleški poslanik na našem dvoru Henderson v spremstvu ravnatelja dvorskih lovišč inž. Cirila Dinjnika in dveh višjih letalskih častnikov. Odšel je na lov v dvorna lovišča.

Zagreb, 26. dec. b. V Zagrebu ni bilo o božičnih praznikih velikih tekem. Danes se je igrala edina znatnejša igra Concordia : Gradjanski, ki je končala s 5:1 (2:1).

Subotica, 26. dec. b. Včeraj in danes je igral belgrajski BSK v Subotici. Včerajšnja igra z Električno centralo je končala s 4:2 (4:1) za BSK, danes pa se je odigrala tekma med BSK in Zakom, ki je končala s 3:2 v korist Zaka.

Rim, 26. dec. Mussolini je imenoval novo centralno vodstvo fašistične stranke. Glavni tajnik ostane Starace, pač pa sta imenovana dva nova podtajnika, in sicer Serena in Moligi.

Rim, 26. dec. V Pisi se je podrl nek most čez Arno, ki se gradi. Človeških žrtev ni bilo.

Pariz, 26. dec. c. »Paris Midi« poroča iz Madrida, da policija še zmeraj zasleduje revolucionarje v Asturiji. Zadnje dni ji je celo uspelo, da je odkrila zelo veliko skladišče orožja blizu Ovieda. V zvezi s tem je bilo aretiranih 47 oseb.

Citta del Vaticano, 26. dec. Papeževa država bo izdala za 1 milijon lir srebrnih, niklastih in bakrenih kovancev.

Pariz, 26. dec. Papež je imenoval za škofa v Nancyju in Toulu msgr. St. Pierre.

★

Ljubljana, 26. decembra, AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. dr. Drago Marušič, ki se je nocoj odpeljal na svoje novo službeno mesto v Belgrad, se je v ponedeljek dopoldne poslovil od uradništva banske uprave.

Dunajska vremenska napoved: Oblačno in nagnenje k padavinam. Bliža se zopet južno vreme.

Mir, mir, mir!

Božična poslanica papeža Pija XI. vsemu svetu

Rim, 26. decembra 1934.

Dne 24. decembra je imel papež Pij XI. v navzočnosti kardinalskega kolegija, vsega svojega dvora ter drugih škofov in prelato, ki so mu čestitali vesele božične praznike, nagovor, v katerem je izvajal sledeče:

Proslava svetega leta, v katerem se spominjamo odrešenja, je tem pomembnejša, ker so se bas po dovetnajstih stoletjih pojavile struje, ki tajijo odrešenje po križu in v nasprotju z vso krščansko kulturo proglašajo nauke in moralo ter politiko, ki jo sami imenujejo novo poganstvo.

Spričo tega je mednarodni evharistični kongres v Buenos Airesu pomenil veliko tolažbo. In glej, kmalu nato se je preduril ogromni argentinski manifestaciji kongres v Melbourneu. Ob tej priliki ee zahvaljujemo vsem voditeljem katoliške akcije, ki so pripravili tak triumf evharistični misli!

Sv. oče se je nato spominjal mednarodnega kongresa za cerkveno pravo, ki je bil nedavno v Rimu, in je dejal, da je bilo prav, če se v času, ko

se povzdiguje plemenski nacionalizem kot izvor vsake pravice, svet spominja na to, da je Cerkev človeštvu podarila krščansko pravo, ki, kakor svojčas Ciceron sam, povdarja: »Nikakor niso zakoni, ki ustvarjajo pravico, marveč pravica ustvarja zakone!«

Potem ko se je papež spominjal vrnitve Marijinega svetlišča v Loreto sv. stolici, je govoril o miru in dejal:

»Nikoli kakor v tem času, ko se je toliko govorilo o vojni nevarnosti, ni bil upravičen božični sprev: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! Nekateri ponavljajo namesto tega stari izrek: Če hočeš mir, se pripravi na vojno, ker vidiš v takih pripravah in oborožitvi jamstvo miru. Mi bi želeli, da bi te priprave v resnici služile miru, kakaj nasprotno bi bilo preveč strašno. Toda, če bi kdo, sledeč norosti samoumora ali umora, v resnici želel vojne, moramo moliti s prerokom: Bog, kaznuj narode, ki hočejo vojso! Mi pa molimo za mir, ga blagoslovljamo in ga hočemo ter ponavljamo sveto besedo: Mir, mir, mir!«

Predsednik vlade in nar. skupščina

Belgrad, 26. dec. m. Predsednik vlade in zunanji minister g. Bogoljub Jevtič je včeraj obiskal v Narodni skupščini predsednika narodne skupščine dr. Kosto Kumanudija in z njim dalj časa govoril. V poslaniških krogih se zatrjuje, da je ob tej priliki med njima bil razgovor o dnevu, kdaj naj se skliče narodna skupščina. Ker se bližajo pravoslavni božični prazniki, je verjetno, da se skupščina sestane šele po teh praznikih. Če bi se pa sklicala prej, bi bilo njeno zasedanje samo pordnevo in bi se v tem slučaju samo sporočilo, da je prejšnji finančni minister predložil skupščini v pretres proračunski predlog za proračunsko l. 1935/36, nova vlada pa bi se skupščini predstavila s

posebno deklaracijo, v kateri se bodo podale smernice za bodoče delo vlade.

Dr. Stojadinović

Belgrad, 26. dec. m. Na včerajšnji plenarni seji upravnega in nadzornega odbora tukajšnje borze se je dolgoletni podpredsednik te borze dr. Milan Stojadinović poslovil od dosedanje uprave z daljšim govorom, v katerem je naglasil, da bo tudi na novem položaju kot finančni minister ostal zvest načelom, ki jih je zastopal v upravi borze. Ker je položaj dr. Stojadinovića pri tukajšnji borzi časten, ga bo radi tega še nadalje obdržal, samo v odboru ga bo zastopal Mihajlo Čurič.

SSSR - Francija - Mala zveza - Balkanska zveza

ki bi bila daleko važnejšega pomena kakor sporazum z Italijo. V zvezi s tem je močno podpiranje obiska novega sovjetskega poslanika Potemkina (Potjomkina), ki je 24. t. m. predsedniku francoske republike Lebrunu izročil svoja poverilna pisma in poudaril, da bi bil razvoj kar najbolj prijateljskih odnosov med Rusijo in Francijo najsigurnejše jamstvo za ohranitev in okrepitev mira. Predsednik Lebrun je odgovoril, da je naloga Potemkina posebnoma važna v času, ko se na političnem, gospodarskem in duhovnem polju itak že razvijajo najbolj prijateljski stiki med obema državama. Ceremoniji je prisostvoval tudi Laval, francosko časopise pa daje temu dogodku jako velik pomen. Tudi Herriotova »Ere Nouvelle«, ki je dolej jako zagovarjala idejo sporazuma z Italijo, piše sedaj,

Ali z Italijo ali z Rusijo?

Pogajanja med Parizom in Rimom so se ustavila

Pogajanja med Francijo in Italijo so se ustavila; ali začasno ali za vedno, tega še ni mogoče presoditi. Na vsak način je nastopil v pogajanjih nek zastoj, ki kaže na to, da se možnost takega sporazuma v francoskih političnih krogih ne preoja več tako optimistično kakor še pred kratkim.

Vzrok zastaja je v tem, da Italija nikakor neče opustiti svojega dosedanjega stališča v takozvanem podonavskem vprašanju, ki je v opreki s francosko politiko. Francija ne more skleniti z Italijo nobenega sporazuma glede afriških kolonialnih vprašanj, ako se Italija obenem ne odreče svoji dosedanjši politiki, ki podpira ravizionistične teženje Madjarske.

Kar se tiče Jugoslavije, je bilo te dni od neke avtoritarne strani rečeno, da Jugoslavija od Italije ne potrebuje kakšnega priznanja svoje integritete, ker je ta itak slovesno zajamčena, pač pa je potrebno, da Italija popolnoma spremeni svojo politiko napram Mali zvezi sploh, to je, da spravi svojo politiko glede Srednje Evrope v soglasje s politiko Male zveze in vseh držav sploh, ki hočejo v Srednji Evropi mir na podlagi obstoječih pogodb.

Dokler Italija tega ne bo storila, je sporazum s Francijo izključen. In ker Italija dolej še ni po-

Načrt za ureditev kmetijskih dolgov

Dolgovi naj se konvertirajo in preidejo na državo

Belgrad, 26. dec. m. Narodni poslanec Josip Kunjašić je s tovariši predložil narodni skupščini zakonski osnutek o konverziji kmetijskih dolgov.

Cl. 1. tega zakonskega osnutka določa, da se po tem zakonu smatrajo za kmetar: a) lastniki zemlje, katerekoli vrste; b) lastniki poslopij, v kolikor v njih sami stanujejo ali jim služijo v kmetijske ali obrtne svrhe. Osebe pod a) in b), ki imajo nepremičnine, katere ne služijo v druge svrhe in ne v kmetijski, se ne bodo smatrale za kmetarje, če vrednost teh objektov presega dvakratno vrednost njihovih nepremičnin, katere služijo kmetijstvu. c) Vsak trgovec, obrtnik, pripadnik svobodnih poklicev, če dokaže, da vsaj polovico njegovega zaslužka izvirajo od uslug, storjenih kmetom, a istotako tudi vsaka druga fizična in pravna oseba, če to dokaže. d) Vsaka kmetijska občina, od mestnih občin pa samo one, ki dobivajo večji del svojih dohodkov posredno ali neposredno od kmetijstva. e) Vsaka zadruga (pravna oseba na združni podlagi), pri kateri so v večini članov kmetje po tem zakonu.

Poroki in sodelniki kmetov uživajo enake olajšave, kakor kmetje sami.

Cl. 2. Kmetijskim poljedelcem se odobravajo olajšave za vse njihove dolge, pa tudi za davke in one javne dajatve, ki so nastale pred 20. oktobrom 1934 brez razlike na to, če so hipotekarno zavarovane ali ne. Na olajšave ne vpliva okolnost, če dolжник v času, ko se je zadolžil, ni bil poljedelec.

Cl. 3. Olajšave po tem zakonu se ne nanašajo na denarne kazni, na zahteve, ki so nastale iz kaznivih dejanj, zahteve za zakonsko ali pogodbeno vzdrževanje, zahteve za dinarski zaslužek, plačo, najemnino in zakup.

Cl. 4. V roku 30 dni od dneva, ko stopi v veljavo ta zakon, lahko poljedelec, kakor tudi njegov upnik, izroči prošnjo za ureditev dolgov oziroma terjatev okrajnemu sodišču, na čigar področju se nahaja večji del poljedelčevega nepremičnega premoženja. Kjer ni okrajnega sodišča, se prošnja izroči onemu sodišču, ki mu je po pristojnosti enako.

Cl. 5. Kakor poljedelec, tako mora tudi upnik v prošnji navesti: a) svoje dolge, odnosno posojila po imenu in prebivališču dolžnika, odnosno upnika; b) osnovno dolga; c) višino dolgov, ločeno za glavnice, obresti in druge postranske zahteve; d) popis celokupnega premoženja dolžnikovega z navedbo prometne vrednosti v času izročitve prošnje; e) potrdilo občine o točnosti navedene vrednosti. Poleg popisa, potrjenega od občine, se mora predložiti tudi potrjen popis vrednosti premoženja porokov in sodelnikov. Pri navedenih dolgovih se mora navesti vrednost dolgovane predmeta. Če dolжник navede v prošnji upnike ali zneske dolgov, ki stvarno ne obstajajo, bo kaznovan s stroгим zaporom in izgubo častnih pravic, kolikor to ne predstavlja kaznivih dejanj, ki se strožje kaznuje. Istotako bo kaznovan tudi upnik, ki bi v prošnji navedel ali drugače izkazal terjatve, ki stvarno obstajajo, ali če prizna, da mu poljedelec dolguje take terjatve.

Cl. 6. Potrdilo o prometni vrednosti poljedelčevega premoženja izda občina ali mestna uprava, v katerem področju se nahaja večja količina dolžnikovega nepremičnega premoženja. Če dolжник nima nepremičnega premoženja, je pristojen za izročitev dolžnikove prošnje kraj njegovega bivanja. Če dolжник ali upnik ne predloži prošnje, izkazuje prometne vrednosti dolžnikovega premoženja, ali če je ta izkaz po mnenju sodišča nepopoln, bo to potrdilo preskrbelo sodišče samo po svoji potrdnosti.

Cl. 7. Sodišče bo vse izročene prošnje po uradni dolžnosti takoj zabeležilo v zemljiško knjigo. Od dneva izročitve prošnje se smatrajo vse poznejše odtujitve in obremenitve dolžnikovega premoženja po upnikih neveljavne in se bodo smatrale, kakor da sploh ne obstajajo. Istotako se bodo tudi ustavile izvršbe in zavarovanja, ki so v teku.

Cl. 8. Sodišče bo najpozneje v roku desetih dni po preteku v § 4 predpisanega roka izdalo odlok, če dolžniku po preskrbljenih podatkih priznava, da je poljedelec ali ne. Če sodišče dolžniku to prizna, se proti njemu takoj ustavi vse tožbe kakor tudi vse izvršbe, zavarovanja in sekvestracije, nove pa se sploh ne bodo dovolile. Ta odlok je izvršen brez ozira na rekurz, ki se lahko vloži v roku osmih dni. V kolikor se tožbeni, izvršilni ali zavarovalni postopek vodi pri drugem sodišču ali oblasti, se bo ustavitev tega postopka izvršila po uradni poti na prošnjo.

Cl. 9. Sodišče bo istočasno sestavilo seznam oseb, katerim je s svojim odlokom priznalo, da so v resnici poljedelci. Seznam se bo objavil v »Službenih Novinah« z istočasnim pozivom upnikov, da svoje še neprijavljene terjatve prijavijo v roku 30 dni, ker bo po izteku tega roka terjatev, ki se ni bila prijavljena brez opravičljivega razloga, ugasnila. Čim se bo objavil seznam oseb, bo sodišče, če je dolžniku priznalo, da je poljedelec, odredilo roke na način, da pride oglas za neznane in odsotne osebe v »Službene Novine«, pisnem poziv pa za neznane upnike. Neznanim, v inozemstvu bivaajočim upnikom se bo postavil oskrbnik, ki ima samo pravico na povračilo učinkovitih izdatkov. Eden in isti oskrbnik se lahko postavi tudi za več upnikov, v kolikor se njih interesi medsebojno ne kosajo. Oglas se bo objavil na sodnijski deski ter v občini dolžnikovega bivanja, če pa dolgovani znesek presega 10.000 Din, enkrat v »Službenih Novinah«. Z enkratnim oglasom se lahko pozove tudi več upnikov. V oglasu se bo poudarilo, da se bo rok določil tudi brez prihoda upnikov, a njih terjatev da se bo vpoštevala, v kolikor je znana iz sodnih spisov. Če pa dolжник od razpisane roka izostane in svojega izostanka v teku osmih dni ne opraviči, se bo smatralo, da je v celoti odobril upnikovo zahtevo.

Na tako določenem roku bo sodišče zaslalo dolžnika in navzoče upnike odnosno njih oskrbnike ter bo preverilo dokaze in ugotovilo obstoj višine dolga kakor tudi vrednost vsega dolžnikovega premoženja po svojem svobodnem prepričanju. Vrednost dolžnikovega premoženja obsega vse one predmete in pravice, ki v resnici obstajajo, kakor tudi one, ki se nahajajo v njegovem prispevovanem lastništvu in ki so njegova polna ali nepolna lastnina, če je vse to vpisano v zemljiški knjigi. V vrednost dolžnikovega premoženja se vštejejo tudi nove terjatve v oni višini, ki bodo

za te nove poljedelce-dolžnike po tem zakonu določene. Če se pri razpisnem roku ugotovi, da je upnik, ko je dajal posojilo, vedel, da daje posojilo poljedelcu v svrhu njegovega gospodarstva, bo najvišja obrestna mera, ki jo je določilo sodišče, 8% na leto, in sicer od dneva, ko je dal posojilo, do 20. oktobra 1934.

Cl. 11. Stroške svojega zastopstva bo vsaka stranka nosila sama, o ostale stroške postopka bo sodišče po svoji oceni naložilo oni stranki, za katero se prepriča, da je s svojim stališčem dala za to povod. V tem slučaju bo sodišče določilo tej stranki tudi povračilo polovice stroškov potrebnega zastopstva njenega nasprotnika.

Cl. 12. Po zaključnem dokazilnem postopanju bo sodišče izdalo končnoveljavne sklepe, ki bo obsegali: a) iznos dolga glavnice skupno z obrestmi in drugimi postranskimi terjatvami do 20. oktobra 1934, b) ime dolžnika in upnika z navedbo njihovih bivališč, c) vrednost dolžnikovega premoženja, ki je lahko predmet vpisa v zemljiško knjigo ali podobno.

Če se po ugotovitvi višine dolga in vrednosti premoženja izkaže, da skupna višina dolgov presega dve tretjini vrednosti vsega dolžnikovega premoženja, bo sodišče v istem odloku znalo posamezne dolge, tako da njihov skupni iznos ne bo presegal dve tretjini premoženjske vrednosti. V slučaju tega znižanja bo sodišče ugotovljeno vključeno posojilo odobrilo po istem vrstnem redu, kakor so vključena v polnem znesku, toda le do ugotovljene dvotretjinske vrednosti dolžnikovega premoženja, vse ostalo pa bo črtalo. Če vključena posojila ne presegajo dvotretjinske vrednosti ugotovljenega dolžnikovega premoženja, bodo ista v polni meri odobrena, a ne vključena posojila bo sodišče znižalo pro rata, tako da skupaj z vključenimi posojili terjatve upnikov ne bo presegala omenjenih dveh tretjin dolžnikovega premoženja. Poroki in sodelniki sodelujejo pri vrnitvi ugotovljenih dolgov subsidiarno za nepokriti ostanek, in sicer, če je nepremičnina porokova ali dolžnikova hipotekno obremenjena, po tabularnem vrstnem redu vse do dveh tretjin vrednosti njegovega premoženja. Če ni hipotekne obremenitve, bosta ostanek plačala porok in sodelnik skupno z dolžnikom po višini dvotretjinske vrednosti svojih premoženj. Znižanje dolgov, večjih od dvotretjinske vrednosti njihovega premoženja, se vrši pro rata. Na ta način se dolжник končno osvobodi obveznosti, da svojim upnikom izplača iznos, za katerega je bila terjatve znižana. Istotako se osvobodita te obveznosti tudi porok in sodelnik.

Cl. 13. Končna rešitev se po pismenem odpravku dostavi dolžniku, poroku in sodelniku, dalje upniku in državnemu pravonarilstvu, ki lahko vložijo rekurz v teku osmih dni, računajoč od dne izročitve pismenega odloka. Drugostopna rešitev je končna in izvršna.

Cl. 14. Dolжник se lahko vsak trenutek, ko je postopanje v teku, odreče olajšavam, ki mu pripadajo po tem zakonu, pa tudi po izvršeni konverziji, če izplača ostanek konvertiranega dolga. Poroki in sodelniki imajo pravico, da z dolgom in bremenom, ki padajo na njih ramena, postopajo v smislu tega zakona tudi v slučaju, če se je dolжник odrekal ali če se ni okoristil s tem zakonom. V tem slučaju se smatra porok in sodelnik kot prava dolžnika.

Cl. 15. Postopek po tem zakonu se smatra kot nujen. Sodišča bodo vse izročene prošnje rešila v roku šestih mesecev po uveljavitvi tega zakona in v teku nadaljnjih mesecev bodo sodišča izdala druge rešitve na tozadevne rekurse. Deset mesecev po uveljavitvi tega zakona bodo sodišča popisala vse dolžnike in upnike z dolgi in terjatvami vred ter bodo s tem dnem vsa ta dolgovanja in terjatve prešle od dolžnikov in upnikov na državo, ki bo te odnose likvidirala dalje po predpisih tega zakona. Tozadevni seznam bo sodišče dostavilo finančnemu ministru, ki bo istočasno po svoji uradni dolžnosti črtalo vsa ta bremena in terjatve odnosnih dolžnikov in upnikov ter sodelnikov in bo za iznos skupno ugotovljenega dolga vključilo prvo zavarovanje v korist države.

Na dolge se izdajo državne obveznice

Cl. 16. Finančno ministstvo bo izdalo hipotekarno-agrarne obveznice z nominalno vrednostjo 1000 in 10.000 Din za skupni znesek vseh ugotovljenih kmetijskih dolgov. Te nominalne bodo fundirane na zastavni pravici, ki je vpisana v korist države na dolžnikovem premoženju, in se bodo amortizirale v roku 50 let. Te obveznice nosijo letno skupno 3%, ki se prične obrestovati s 1. jan. 1935 in participirajo na dobitkih loterije, ki znaša skupno letno 1 milijon Din na vsako milijardo konvertiranih dolgov. Načrt amortizacije teh obveznic in načrt loterije bo določil finančni minister ter bo za to potrebne zneske kakor tudi one za plačilo kuponov zavaroval v rednem proračunu.

Cl. 17. Do zneska 20% nominalne vrednosti vseh hipotekarno-agrarnih obveznic izda finančno ministstvo lahko državne novčance po 5, 50 in 500 Din s prislilnim tečajem al pari. Finančno ministstvo je obvezno, da te bankovce na zahtevo imetnikov takoj zamenja z obveznicami in odgovarja oči nominalni vrednosti. Zato mora imeti finančno ministstvo vedno v svojih tresorjih toliko obveznic, kolikor je v obtoku bankovcev.

Cl. 18. V roku treh mesecev po pravomočnosti končnoveljavne rešitve bo finančno ministstvo dostavilo sodišču obveznice in bankovce, namenjene za povračilo upniku, kateremu se mora terjatve do višine 20% na njegovo zahtevo izplačati v bankovcih. Ne čakajoč na pravomočnost brisanja dosedanjih terjatev in vpisovanja zastavne pravice primo loco v korist države, bo sodišče sprejeto vrednost izročilo določenim upnikom ali pa izvršilo deponiranje v njih korist. Če poljedelec postane z ene strani v smislu teh zakonskih predpisov dolжник napram državi za dolge, katere država za njegova vrača, z druge strani pa ima prejeti od države povračilo terjatve, ki jo je sodišče ugotovilo, namreč da njemu dolgujejo drugi kmetje, mu bo sodišče izročilo obveznice in bankovce v povračilo njegovih terjatev napram drugim kmetom, v kolikor ta presegajo njegov dolg napram državi, ostalo pa bo sodišče zadržalo in deponiralo v korist države. V tem slučaju bo takemu kmetu njegov dolg napram državi zmanjšan v toliko, za kolikor si je ta pridržal pravico.

19. Skozi tri leta potem, ko postane ta

Gospodarstvo

Narodna banka v l. 1934

Zmanjšanje posojil za 330 milijonov

Dne 22. decembra je bilo stanje Narodne banke naslednje (vse v milijonih Din, v oklepajih razlika v primeru izkazov za 15. december 1934):

Aktiva: zlato 1.825,9 (+1,6), valute 0,33 (+0,14), devize 116,0 (-38,2), skupno podlaga 1.942,2 (-36,5), devize izven podlage 111,1 (+44,6), kovani denar 242,24 (+23,4); posojila: eskontna 1.561,3 (-6,1), lombardna 235,84 (-0,18), skupno posojila 1.797,16 (-6,28), prejšnji predjudni državi 1.721,3 (+0,14), razna aktiva 343,24 (+19,14).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.237,95 (-31,0), drž. terjatve 3,9 (+0,6), žirov. računi 697,7 (+33,3), razni računi 513,9 (-114,0), skupno obveznosti po vidu 1.215,5 (-79,9), obveznosti z rokom 876,8 (+57,2), razna pasiva 414,3 (+98,2).

Obrok bankovcev in obveznosti po vidu 5.453,47 (-110,86), skupno kritje 35,62 (35,56), od tega pa zlato kritje 33,48 (32,78%).

Pričujoči izkaz potrjuje tendenco, ki jo je bilo opaziti meseca decembra v stanjih Narodne banke. Podlaga se zmanjšuje, istočasno pa se povečujejo devize izven podlage.

Najvažnejša izprememba pa je nastala pri raznih računih. Ti so se v dobi od 8. do 15. decembra zmanjšali za 20,1 milj. Din, v dobi od 15. do 22. decembra pa za 114,0 milj. Din, skupno torej za 134,1 milj. Din. V zvezi s tem je tudi povečevanje raznih pasiv, ki so narasle za približno isto vsoto 35,3 in 98,2 milj. Din, skupno za 133,7 milj. Din. Poleg tega pa se opaža tudi znatno povečanje obveznosti z rokom, ki so narasle od 8. do 15. za 30,85, od 15. do 22. pa za 57,2 milj. Din. Zaradi zmanjšanja obveznosti po vidu se je vključ v zmanjšanje podlage izboljšalo kritje, čegar odstotek je narasel od 35,56 na 35,52%. Doslej se je celo leto gibalo med 35 in 36%.

V teku meseca se vedno povečuje zaloga banke na kovnem denarju, ki se pa ob ultimu znatno znižala. Posojila banke, ki so se lanj 22. decembra dosegala skupno 2.127,2 milj. Din, so znašala letos decembra na isti dan samo še 797,2 milj. Din in so torej v teku enega leta zmanjšala za 330,0 milj. Din. Posebno občutno je bilo zmanjšanje posojil v prvih mesecih leta 1934, kasneje pa se je kreditna politika Narodne banke nekoliko preusmerila, vendar ni še prešla na velikopoteznejše kreditiranje. Ustvarile so se tudi nove podlage v kreditiranju, ker je proti koncu leta stopil v veljavo nov pravil-

nik o kreditiranju, od katerega si obeta javnost odločnejše reguliranje denarnega trga po Narodni banki, kakor se to dela v drugih državah.

Žiro-računi pri Narodni banki se stalno gibljejo na znatni višini, vendar je njih gibanje predvsem odvisno od Poštne hranilnice. Po grafičnem, ki jih je objavila Narodna banka v zadnjem svojem četrtletnem poročilu (julij-september), so znašale naložbe zasebnih bank na žiro znatno manj kot 200 milj. Din in so se le aprila približale stanju do 200 milj. Din.

Na raznih računih knjiži banka tudi vplačila v kliringih. V zadnjih dveh izkazih pa se je ta postavka močno znižala. Iz tega bi bilo sklepati, da se je v nekaterih kliringih stanje zelo izboljšalo, ali pa je iz teh računov banka prenesla terjatve na kakšen drug račun (ali razna pasiva ali pa obveznosti z rokom). Za razne račune je treba vedeti, da se štejejo kot takoj plačljivi v ono svoto, za katero je treba držati zakonito kritje 35, oziroma 25%. Možno je tudi, da so bili ti kliringi računi izravnani ter vpoštevani v devizah izven podlage.

Kljub zmanjšanju posojil je bil letos zaslužek Narodne banke večji, ker najbrže ne bodo potrebni tako veliki odpisi kakor lani, kar je zelo zmanjšalo čisti dobiček. V zvezi s tem pa je tudi dvig delnic Narodne banke, ki so v decembru narasle že do 5.000, kasneje pa so nekoliko popustile na približno 4.500. Ta dvig delnic je bil v zvezi z vestjo, da bo Narodna banka za 1934 zvišala svojo dividendo na 400; doslej je znašala namreč samo 300 Din za delnico.

V naslednjem podajamo sliko izkazov Narodne banke v decembru letos (vse v milj. Din).

	22. dec 1933	8. dec.	15. dec.	22. dec.
zlato	1.795,0	1.823,3	1.824,3	1.825,9
devize	106,8	166,3	154,2	116,0
deviz. podl.	68,8	54,8	66,5	111,1
kov. den.	274,2	187,7	218,8	242,2
eskont	1.822,0	1.575,4	1.567,4	1.561,3
lombard	305,2	235,9	236,0	235,8
bankovci	4.177,1	4.283,5	4.268,9	4.238,0
žiro	649,2	660,5	664,2	697,7
razni računi	535,4	648,0	627,9	513,9
obv. z rok.	1.093,3	788,8	819,6	876,8
razna pas.	433,6	280,8	316,1	414,3

Največja franc. avtomobilska tovarna „Citroen“ v poravnavi

Ena največjih francoskih industrij je bila brez dvoma avtomobilska tovarna Citroen. Ni se sicer mogla kosati z magnati ameriške avtomobilske industrije, vendar je bila največja avtomobilska tovarna ne samo v Franciji, ampak v vsej Evropi. Njena produkcija je znašala okoli 200 voz dnevno in je zadnje čase narasla celo na 350. Tvrdba je zaposlila okoli 20.000 delavcev in uradnikov. Vsak tretji avtomobil v Franciji je Citroenov izdelek. 2500 taksijev v Parizu je lasti posebne tvrde za taksi-promet v Parizu, katere lastnik je A. Citroen.

Toda vkljub vsej ekspanzivnosti se je poznalo podjetju, da so odtegnile od njega roke velike banke, ki so bile še pred leti zastopane v upravnem svetu podjetja. Nastopile so pred meseci težkoče, ki so se pokazale ob vsakem plačilnem terminu. Začela so se pogajanja za sanacijo, ki se je pa dolgo zavlekla. V oktobru je izvedla sanacijo firma Michelin, ki izdeluje kot znano predvsem gumijeve obrobe za kolesa. Dobavila je podjetju kredit 125 milijonov frankov, nato pa z reorganizacijo znižala stroške obratovanja za milijonske vsote. Toda tudi ta reorganizacija ni dosti pomagala in tako je prišla firma Citroen v poravnavo in s tem pod sodno kontrolo.

Kaj je vzrok temu polomu svetovne tvrde? Bilanca družbe kaže, da so se industrijske naprave lani in letos zelo povečale. Toda to povečanje se je izvršilo s tujimi sredstvi in sicer ne v obliki dolgoročnih kreditov (obligacijsko posojilo podjetja se je v tej dobi celo znižalo in je podjetje celo samo nakupilo za 40 milj. svojih obligacij v svrhu vzdrževanja tečajev), pač pa v obliki blagovnih kreditov, meničnih kreditov, lombardnih izposojil itd. Iz bilance se vidi, da je družba zbirala vsa sredstva, ne oziraje se na to, kdaj bo prišel rok vrnitve. Seveda je to povzročilo kaj kmalu zmedo in podjetje ni moglo ob zapadlosti poravnati svojih obveznosti. Trenutno preiskuje sodna komisija najrazličnejše terjatve do podjetja. Število upnikov, zlasti pa dobaviteljev, je ogromno. Saj je samo za dodatne dele okoli 800 dobaviteljev. Najbrže bo trajalo mesece, dokler ne bomo dobili jasne slike o stanju podjetja, ki je gotovo zmožno še nadaljnega življenja in se bo gotovo tudi našla kakšna finančna skupina, ki bo podjetje prevzela in ga zopet povzdignila na prejšnjo višino.

Tovarna je sedaj zaprta, vendar pa upajo, da bo že 3. januarja začela obratovati.



KAKAO ZA 4 OSEBE 1

Pridna gospodinja skrbi, da so člani njene družine vedno krepki in zdravi. Zato jim nudi za zajtrk škodelico kakao. Posebno slasten in tečen je Mirim kakao, ki ga dobite pri vsakem trgovcu. Zavitek Mirim kakao za štiri osebe velja samo Din 1.—.

zakon veljaven, lahko finančni minister izvršuje plačila za račun države s hipotekarno-agrarnimi obveznicami onim upnikom, ki imajo napram državi prejšnje terjatve, kakor tudi onim, do katerih ima država leteče dolge. Obveznice se v tem slučaju računajo po nominalni vrednosti in prejemniki teh obveznic imajo pravico, da se mu odnosi znesek izplača do višine 20% v bankovcih.

Vračanje dolgov

Cl. 20. Dolžniki, katerih upniki so tako izplačani, bodo vrnilli svoje dolge državi v roku 50 let v letnih obrokih po 4% na začetnem dolgu, tako da gre 3% na račun obresti, 1% pa na račun glavnice, in sicer po amortizacijskem načrtu, ki ga predpiše finančno ministstvo.

Fond za elementarne nezgode

Cl. 21. Kmetijski minister bo ustanovil fond za zavarovanje kmetijskih proizvodov za slučaj elementarnih nezgod. V ta fond bodo doprinali kmetje 1% od zavarovanih iznosov. V slučaju nerodovitnosti ali elementarnih nezgod se bodo zavarovani zneski, ki bi se plačali oškodovancem, nakazali finančnemu ministru do višine neplačanih anuitet, ostanek pa se bo izročil oškodovancem. Za slučaj, da kakšna vas, občina ali kraj v kakem letu pretrpi hušje gospodarske nesreče, za katere bi bila zavarovalna premajhna, ali za slučaj, da ne obstoja možnost prodaje pridelkov, in če se to ugotovi po državnih organih in na zahtevo oškodovancev, se pooblašča finančni minister, da z uredbi določi znižanje odplačila amortizacijske anuitete vse do 1% letno.

Trgovski potniki

Po podatkih trgovskih zbornic v državi je znašalo število trgovskih potnikov v naši državi konec leta 1929 2.967. Naslednje leto je njih število naraslo na 3.060. Leta 1931 pa je bil zabeležen padec na 2.743. Padec se je nadaljeval tudi v letu 1932 in je dotlej število potnikov padlo na 2.008.

V naslednjem podajamo statistiko števila trgovskih potnikov leta 1932, v oklepajih pa navajamo podatke za 1929:

Zagreb 835 (1.133), Ljubljana 579 (841), Osijek 166 (222), Novi Sad 140 (372), Belgrad: trgovska zbornica 133 (237), Industrijska zbornica 56 (25), skupno 189 (272), Veliki Bečkerek 29 (44), Sarajevo 17 (33), Dubrovnik 15 (4), Split 14 (12), Skopje 8 (23). K tem podatkom je prileti še 16 potnikov na področju obrine zbornice v Belgradu.

Od skupnega števila potnikov jih je v državi delalo leta 1932 1.996, v inozemstvu pa 9.

★ Sporazum z upniki. Sedaj je vrsta sporazumov naše države z našimi upniki v inozemstvu zaključena s sklenitvijo pogodbe med našo državo ter zastopniki švedske finančne skupine, ki nam je dala leta 1928 posojilo v znesku 22 milijonov dolarjev (monopolisti upravi). Tudi zapadli kuponi tega posojila se bodo v dobi od 15. oktobra 1932 do konca leta 1935 vnoščevali samo deloma v devizah (10%), ostanek pa dobe upniki ali v vezanih dinarjih, katere morajo porabiti v naši državi ali v funding obligacijah, ki nosijo 5% ter se amortizirajo v 25 letih. S tem veljajo ta določila za vse naše dolge, katere plačujemo inozemstvu.

Podružnica naših bank. Se pred bančno krizo je bila podružnična mreža naših bank slaba. Nismo poznali velikih bank s stotinami podružnic, saj je največja naša banka imela komaj 43 podružnic. Tako nam kaže statistika za 1929, da je bilo 637 samostojnih bank, to je denarnih zavodov na delniški podlagi. Te banke so imele 272 podružnic. Prihodnje leto 1930 se je število bank povečalo na 659, število podružnic pa je padlo na 264. Prišla je kriza leta 1931. Število samostojnih bank se je zmanjšalo na 639, leta 1932 pa celo na 632. V še večji meri pa je padlo število podružnic. V letu 1931 je bilo samo še 254 podružnic, sledeče leto 1932 pa je njih število padlo na 237. To gibanje likvidacije podružnic se je nadaljevalo tudi leta 1933, vendar zaenkrat še nimamo statističnih podatkov. Gotovo je število ukinjenih podružnic znatno, saj so morale ukinjati podružnice tiste največje banke v državi, ki so pod zaščito. Tudi obseg poslov podružnic je znatno padel, kar se vidi tudi iz medsebojnih računov bank in njih podružnic. Ti so znašali leta 1929 363,4 milj., leta 1932 pa samo še 121,45 milj. Din.

Pridobivajte novih naročnikov!

Slovenski in slovanski dan v Clevelandu

Iz zasebnih obvestil, iz poročil slovenskih ameriških dnevnikov ter velikih angleških clevelandskih dnevnikov posnemamo naslednje poročilo o velikem nastopu Jugoslovancev, zlasti pa Slovencev, z njimi pa zlasti vseh slovanskih izseljencev v Clevelandu. Velikostna prireditev, ki je bila dne 25. novembra v zbornici Slovenskega narodnega doma, je napravila na vso clevelandsko javnost najgloblji vtis. Saj so se ga poleg Slovencev, Hrvatov in Srbov udeležili tudi Bolgari, Čehi, Slovaki, Rusi, Ukrajinci in Poljaki.

Dopoldne so bile v katoliških in pravoslavniških cerkvah slovesne službe božje, nato pa se je že ob pol 2 popoldne pričela v Narodnem domu slovesnost. Že pred napovedano uro je cestna železnica pripeljala toliko udeležencev, da se je prostorna dvorana napolnila. Množica je pričakovala častnega gosta, jugoslovanskega generalnega konzula dr. Kolombatoviča. V častni straži so bili jugoslovanski vojni veterani v jugoslovanskih vojaških čepcah in češkoslovaški vojni veterani v popolni uniformi.

Z dr. Kolombatovičem so slovesnosti prisostvovali tudi naš konzul v Pittsburghu, Kosta Unković, Edvard Skubič, poveljnik jugoslovanskih vojnih veterancev, clevelandski konzul Jugoslavije Čerezini in češkoslovaški konzul dr. Bedrki Kalda. Sprejem gostov je bil veličasten.

Slovesnost je priredilo društvo »Jugoslovanski vojni veterani«, to so namreč tisti naši izseljenci, ki so se udeležili vojne v ameriških vojskah. Z ameriško himno, ki jo je igrala slovenska godba sv. Lovrenca, in z živo sliko »Amerika«, je bila slovesnost odprta. Ista godba je nato zaigrala jugoslovansko himno, nakar je sledila slika »Ze-

dinjena Jugoslavija«. Na čast zbranim Slovanom je ista godba zaigrala himno »Hej Slovani«.

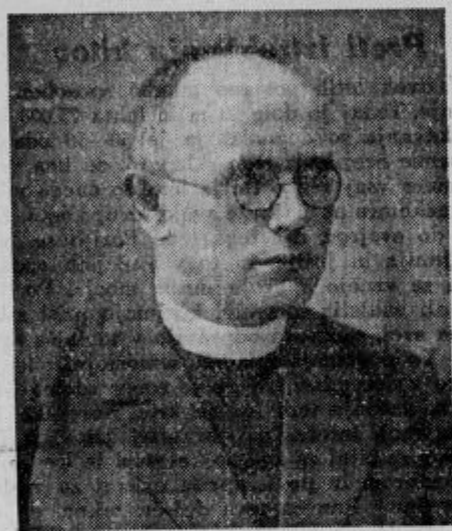
Krasen govor je imel nato konzul Kolombatovič, ki je v svojem govoru omenjal tragično smrt kralja Aleksandra ter poudaril, da je kralj Aleksander padel na poti, ko je šel braniti slovensko in hrvatsko zemljo pred tujimi osvajači. Govor dr. Kolombatoviča je bil sprejet z ogromnim odobravanjem. Konzul je predstavil občinstvu ugledni voditelj zavednih slovanskih rojakov v Ameriki g. Anton Grdina. V imenu primorskih rojakov v Ameriki je govoril nato Marijan Urbančič, nakar je krasno pelo slovenske pesmi društvo »Ilirija«.

Nad vse pa je zavzel nastop pevskega zbora Rusov. Rusi so nastopili v ruskih narodnih nošah, vodil pa jih je pevovodja Glagolov. Ginjaši so ljudje poslušali to krasno izvajanje ter se zboru navdušeno zahvaljevali. Iz srca Slovencev in vseh Slovanov je govoril načelnik vojnih veterancev Jože Grdina, ki se jim je zahvalil v ruskem jeziku.

Nastopil je tudi srbski pevski zbor, nakar je govoril še predsednik vojnih veterancev Skubie. Ves spored je zaključila uprizoritev Medvedove petdejanke »Za pravdo in sroce«.

Pečat tej prireditvi so dali Slovenci, zlasti tisti, ki so združeni v katoliških organizacijah. Prav ti Slovenci so se izkazali kljub vsem obrekovanjem za najbolj zveste jugoslovanski slogi, kljub vsem grditvam in podtikanjem, ki padajo od nekaterih strani nanje. Slovenci pa so poskrbeli, da je večer izvenel tudi kot manifestacija slovanstva sredi ameriškega Clevelanda, kar priznava angleški clevelandski listi, ki priobčujejo celo mnogo slik s te krasne prireditve.

Dekan Jos. Anžič - 50 letnik



Škočjan pri Mokronogu, 26. dec.

Prav na prelepi božični praznik, dne 25. decembra je obhajal naš župnik in obenem dekan leskovaški dekanije preč. g. Josip Anžič svoj 50 letni jubilej. Gospod dekan je bil namreč rojen 25. decembra 1884. leta v Ljubljani.

Kako je poteklo njegovo življenje do letošnje petdesetletnice rojstva? Dobro podkovan v bogoslovskih vedah in z mladeniškim ognjem je nastopil svojo prvo kaplansko službo v Smartnem pri Kranju, leta 1909. Med svetovno vojno do leta 1920. je služboval kot ekspozit na prikljubljem Sv. Joštu. Poleg svojega poklicnega dela je opravljal tudi mnogo drugega dela, prosvetnega in posebno še za drugega. Cel čas, ko je bil kaplan v Smartnem in ekspozit na Sv. Joštu, je marljivo in pošteno vodil med drugim Sitarsko zadruzo v Smartnem, kar mu je dalo mnogo dela in veliko potov v najrazličnejše kraje.

Ob prihodu v Škočjan pri Mokronogu, kamor je prišel kot župnik v jeseni leta 1920., je najprej vse sile osredotočil okoli verske obnove fare. Z enakim veseljem in ognjem je prevzel načelnstvo Hranilnice in posojilnice, kat. organizacijam oskrbel društveno dvorano, ustanovil Živnorojsko zadruzo našim kmetom, več let zelo uspešno sodeloval v domačem občinskem odboru in sploh posebno v času oblastnega odbora vneto skrbel za tako potrebno gospodarsko povzdigo in napredek škočjanskega kota.

Za svoje resnične zasluge je bil naš jubilar odlikovan z redom sv. Save; leta 1931. pa je bil tudi imenovan za duh. svetnika in dekana leskovaške dekanije.

Ves čas svojega delovanja med nami, posebno v zadnjih letih je bil nam vsem velik vzgled moštosti in odločnosti. Iskreno ljubeč slovensko ljudstvo kljubuje vsemu, kar bi moglo škodovati veri ali narodu.

Radi vseh teh njegovih zaslug za nas in druge, ne čestitamo g. dekanu in župniku le mi njegovi župljani, ki nas vodi in pase že 14 let, ampak z nami gotovo cela leskovaška dekanija in tudi vsi, ki so imeli ali imajo priložnost spoznati njegovo delavnost, značajnost, vztrajnost in neprestano skrb za ljudstvo.

Bog nam ohrani gospoda dekana in župnika do skrajnih mej življenja!

Kaj je Agrippa?

Uboj na božični dan

Celje, 26. decembra 1934.

Na božič popoldne sta popivala v neki gostilni v Libovah brata Jožef in Leopold Poljšak. Oba rudarja, doma iz Sv. Ruperta nad Laškim. Že med popivanjem sta se bahala in izživljala. »Da bo danes še nekaj mrzlih.« Ko sta šla domov, sta srečala rudarja Josipa Podlesnika iz Libov, s katerim sta bila v sovraštvo. Oba brata sta napadla Podlesnika, ga začela obdelavati z dolgima nožema in ga večkrat zabodla v prsa, tako da se pri eni rani vidijo celo pluća. Podlesnik se je takoj zgredil in umrl. Njegovo truplo so prenesli v mrtvašnico v Griže, kjer bo v četrtek obducirano. Ubijalec sta izginila in zbežala proti Laškemu ter tu zasledujejo orožniki.

Novi grobovi

† Tragična smrt mladeniča. Videm ob Savi, 26. decembra: Na božični dan ob 10, v trenutku, ko so se oglašili zvonovi videmske župnijske cerkve in vabili vernike k svečani službi božji, je zadnjič utrnulo sree mladega, komaj 25 let starega Maska Ivačiča iz Stare vasi. Na tragičen način težko ranjenega so pred par dnevi v nezavestnem stanju pripeljali v krško mestno bolnišnico, kjer si je zdravnik dr. Murgel na vse načine prizadeval, da bi otel življenje mladega človeka. A ni uspelo. Rana je bila pregloboka. Baš na praznik Gospodovega rojstva je popolnoma vdan v božjo voljo, dvakrat previden s svetimi zakramenti, odšel k božjemu Sodniku. Težko prizadeti rodbini naše sožalje. Pokoj njegovi duši!

Dostojno praznovanje Kristusovega rojstva

Ljubljana, 26. decembra.

Z letošnjimi božičnimi prazniki morejo biti tisti, ki so jih praznovali odkritosrčno in resnično dobre volje, kar zadovoljni. Ne sicer v toliko zadovoljni, ker je tudi letos — in morda letos bolj, kakor prejšnja leta — marsikatera družina morala skriti svojo božično mizo, marsikje pa so se morali zadovoljiti z najbolj priprosto hrano. Zadovoljni pa morejo biti prebivalci našega mesta zaradi tega, ker že dolga leta ni vladal ob božičnih praznikih tako lep mir in tako soglasje med prebivalstvom. Le nekaj malenkostnih prestopkov, kakor se dogajajo vsak dan, more božična kronika še beležiti za praznike, sicer pa ne more poročati o nobenem večjem zločinu ali o kakšnem izgredu, niti o kakšni pomembni nesreči v mestu.

Ganljivo lepa je bila udeležba vernikov v cerkvah pri cerkvenih službah božjih. Polnočnice so bile v vseh cerkvah nabito polne, povsod so množice z zbranim srecem bile udeležene pri slovesnih opravilih. Enako je bilo tudi pri slovesnih službah božjih na sveti dan, ki so se jih udeležili pripadniki prav vseh slojev, malodane sleherni ljubljanski prebivalec, v posebno častnem številu zlasti moški in mladina.

Vreme je bilo ugodno za nekatere, za nekatere pa zelo neugodno. Od sv. večera dalje je bilo suho, brez padavin in brez snega, na veliko žalost smučarjev. Smučarski sport je že zavzel velik del prebivalstva vseh slojev in skoraj vseh starosti. Z nestrpnostjo so gledali ti v nebo, kdaj jim nakloni najlepše božično darilo, to je sneg, toda tega ni bilo — je imelo nebo za to že posebne vzroke — toda tolažilo naj se s starim slovenskim vremenskim rekom: Božič zelen, velika noč snežna. Se bodo pač smučali okoli velike noči. Tistim, ki imajo prosto tudi tedaj, ko drugi nimajo božičnih počitnic, tistim je bilo pač vseeno, morejo namreč nekaj dni počakati, da zapade sneg. Sicer so pa naši kmetje dobro ve-

Zaljubljeni maček

Vas ponoči zbudi s svojim neprijetnim cvilenjem. A Vaš kašelji? Ali Vas to ne zbudi?

Jejte **Bronhi** bonbone

pa ne bote kašljali. Kašelji lažji ali hujši

Bronhi uspešno preprečuje

PROIZVOD »UNION« ZAGREB

Kaj pravite?

Nismo modni žurnal in nočemo mladini predpisovati, ali naj nosi le sivim hlačam bele ali rdeče nogavice, pač pa smo toliko moderni, da si dovoljujemo ljubljanski mladini, pa tudi starjšemu »mondenemu« občinstvu svetovati nekoliko okusa. Vsaka stvar na pravem mestu in za vsakega človeka le to, kar mu pristaja.

Nikomur pa ne pristaja, da se v plesni straši ali snobizmu (to je kmetovarski želji po imenitnosti) spozabi tako daleč, da na božično melodijo »Sveta noč, blazna noč« zapleše. To se je zgodilo v nedeljo, 23. t. m. okoli polnoči v neki ljubljanski restavraciji. — In kaj so plesali na to pesem? — Tango! To občinstvo, ki je tako oskrnilo to pesem, ni bilo samo snobistično. Bilo je celo nelakotno in je globoko žalilo verski tuj večine prebivalstva. To neokusnost, sirovost in skrujenost božičnih praznikov so čutili tudi nekateri gostje v tej restavraciji. Ne iščemo krivcev, ker bo vsak izjavil, da je nedolžen in da ni vedel, za kaj gre, samo dejstvo naj ugotovimo zgolj kot kronisti, ker možnosti še ostreje kritike nimamo. Vprašamo pa, ali pa bi se ta mladina, ki je plesala na božično pesem tango, upala tudi na vsako slovesno pesem zaplesati kakšen ples, pa naj bo to tango, valček ali polko? Nemara bi včasih pomagal diktirati takt policijski pendrek, da bi hitreje šlo!

Koledar

Četrtek, 27. decembra: Janez Evangelist, apost.

*

— Kraljevskega namestništva je na predlog pravosodnega ministra poveljilo 18 volivcev nekake bosanskega okraja, ki so bili obsojeni zaradi dogodkov pri državnozbornih volitvah dne 8. novembra 1931.

— Pomorsko-propagandni tečaj Jadranske straže. Odbor za pomorsko-propagandni tečaj Jadranske straže je radi kasno došlih prijav šele sedaj zaključil svoje delo ter sporoča vsem prijaviteljem, da je bil radi obilice prijavljenih kandidatov primoran osnovati dva tečaja, ki se bosta istočasno vršila v predavalnicah na trg. akademiji. V tečaj je bilo sprejetih 60 učiteljev in učiteljic ter profesorjev na stroške Jadranske straže, ter 70 oseb, ki so se prijavile na lastne stroške. Prijav je došlo na 200. Vsakomur, ki je navedel poštinski naslov, se je dostavilo obvestilo na istega, sicer pa na njegovo šolo, kamor naj se obrne, da bo pravčasno obveščen. Vsi, ki so morali biti za letos odklonjeni, ostanejo v evidenci za naslednji tečaj.

— S preparami trebuhom prišel peš v bolnišnico. Iz Banja Luke: Na sveti večer so zdravniški banovinske bolnišnice v Banja Luki doživeli razburljiv dogodek. Popoldne se je zgledil v ambulanci neki kmet, ki je prišel tja brez vsake pomoči peš. Pred seboj je držal okrvavljeno posodo. Ko je stopil v ambulanco, je dejal: »Jaz sem Radivoje Popović iz Ivanske. Moj sosed Vaskrsije Karalič mi je dopoldne v prepiru razparal trebuh z nožem, tako da so mi čreva ušla ven. On je pobegnil, jaz pa sem čreva pobral in jih znehtal v to posodo. Prišel sem, da mi vtaknete čreva nazaj in zašijete trebuh.« — Zdravniki in strežniki so na svoje veliko začudenje res opazili v posodi čreva, ki so bila povsem nepoškodovana. Takoj so mu priskočili na pomoč in morda bi ranjenec ostal še pri življenju, da mu ni izteklo toliko krvi. Če bi Popoviću bila nudena pomoč takoj na licu mesta, bi ostal pri življenju, zakaj čreva so bila povsem nedotaknjena.

Proračun za mesto Celje

Na zadnji seji celjske mestne občine so razpravljali o proračunu za leto 1935-36. Poročal je referent finančnega odseka g. dr. Vrečko. Proračun se v bistvu sklada s proračunom za leto 1934 in izkazuje 6.052.540,62 Din izdatkov in 6.053.421,50 Din dohodkov, torej prebitka 880,88 Din. V preteklem proračunskem letu je bilo predvidenih izdatkov 6.115,018 Din, dohodkov pa 6.130,167 Din. Iz predloga finančnega odseka glede novega proračuna bi bilo povzeti sledeče:

Z ozirom na to, ker za čas od 1. januarja 1935 do 31. marca 1935 v smislu zakona o mestnih občinah ni proračuna, se naj sklenejo za to razdobje dvajsetine in sicer po sledečih načelih: dohodki se naj pobirajo ravno tako kakor v letu 1934 brez vsake izjeme. Glede izdatkov se naj izplača samo ono za namene in druge, kar je neobhodno potrebno in neodložljivo. Denarnim zavodom se naj plača za to razdobje v smislu dogovora z istim samo obresti brez amortizacije. Vsak drug izdatek mora dovoliti mestni svet.

Izredni promet izkazuje izdatkov 1.519,000 Din in ravno toliko dohodkov. V tej postavki je za-

— Vlak razmesaril polieista. Na sveti večer zjutraj je na železniški progi poleg Zemuna pri mostu vršil službo policijski stražnik Radovan Josimović. V tem času je privozil iz Zagreba brzovlak, ki je vozil po desnem tiru. Zaradi megle ga je Josimović zapazil precej pozno, tako da je v zadnjem trenutku odskočil na levi tir. V istem hipu pa je privozil od nasprotni strani z belogradske postaje potniški vlak, ki je stražnika podrl ter ga tako razmesaril, da je na mestu izdihnil.

— Namesto venca na grob blagopokojne gospodične Franciške Heršič je darovala »Stolni Vincencijevi konferenci v Križankah« gospa Mimi Abulnerjeva, soproga višjega uradnika »Mestne hranilnice«, 200 Din. Bog plačaj!



Doma Vas čaka

kup nepranega perila. — Pri trgovcu na polici pa »Hubertus« milo in »Perion« pralni prašek. — Kupite ju! Perilo bo takoj oprano. Domača izdelka sta!

Svoji k svojim!

Celje

— Celje med božičnimi prazniki. Božični prazniki so minili v znamenju svetih dni, katerih spomin smo obhajali. Po mestu je vladalo mirno razpoloženje in je vsak hotel praznovati te dni, kakor mu dopuščajo razmere. Polnočnice so se vršile kakor vsako leto in se jih je udeležilo mnogo občinstva. V opatijski cerkvi je daroval sv. mašo ob asistenci g. opat Jurak. Mnogo ljudi je bilo pri Sv. Jožefu in pri kapucinih. Ljudje so bili med prazniki večinoma doma, precej smučarjev je pa že pred prazniki odšlo v planine.

— Božičnica Vincencijeve konferencie. Vincencijeve konferencie je priredila v nedeljo popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice božičnico za svoje reveže. Pevsko društvo »Celjski Zvon« je pod vodstvom g. prof. Močana zapelo tri časi primerno pesmi, sledili sta dve ljubki deklamaciji majhnih otročičev, dekleta Marijanske kongregacije so pa lepo podale božično emojedjanko »Sestric«. Po tem kratkem, a izbranim programu je sledilo obdarovanje ubogih. Obdarovanih je bilo nad 200 revnih družin in posameznikov s primernimi darili. Tako je Vincencijeva konferenca zopet storila lepo delo krščanskega usmiljenja, ko je pomagala revnim, da je tudi v njihove družine zasijalo malo božičnega veselja.

— Božična obdaritev na dekliški narodni šoli pri šolskih sestrah. K obdaritvi na dekliški narodni šoli pri šolskih sestrah so prispevali: Državna krajevna zaščita 2000 Din, celjska okoliška občina 1250 Din, Ljudska posojilnica v Celju 500 Din, A. Westen 200 Din, Nabiralna pola in božična prireditve Podmilske Rdečega križa 3265,50 Din. Nabralo se je tudi nekaj blaga pri celjskih trgovcih. Obdarovanih je bilo 210 deklic. Razdelilo se je 43 parov čevljev, 270 m blaga za obleko, 98 m flanelne za perilo ter nekaj drugih stvari in pecivo, ki sta ga darovala g. Janič in Kovačič-Vošnjak. — Vsem, ki so na kakršenkoli način pripomogli k tako bogati obdaritvi, naj Bog povrne!

— Pred oltar. Na božič sta se poročila v opatijski cerkvi g. Berger Rudolf, trgovec v Novem mestu, in gđ. Kunej Marija, trgovka nastavljenka pri tvrdki Hladin in hči g. Kuneja, službenica celjske okoliške občine. Mlademu paru naše iskrene čestitke!

Tatvina v Tepanju pojasnjena

Fantje prišli k tatvi in ga izročili orožnikom - Čez dva dni je tat ušel iz zapora

Slov. Konjice, 26. dec.

Pred tednom dni smo poročali o veliki vlomni tatvini, ki je bila izvršena v noči od 8. na 9. decembra v trgovino Jakoba Lamuta v Tepanju pri Slov. Konjicah. Zaradi pogostih, zlasti pa še zaradi te tatvine je bilo okoliško prebivalstvo v velikem strahu, ter je pričelo ponoči stražiti domove prav tako, kakor nedavno v Zgornji Polskavi v strahu pred požigalci. Naključje je naneslo, da je bil tat kmalu razkrinkan. Fantje, ki so po svoji stari navadi ponoči vasovali po vasi, so opazili naenkrat nekakega moškega, ki si je ogledoval bliž-

nji hlev. Z zvijačo so ga zvabili med se ter ga nato takoj prišli in izročili orožnikom kot dolgo iskane tat. Še po poti, ko so ga orožniki odvedli v zapore ločnega orožništva, je tat povedal, da mu je ime F. Prah iz Žiž in je priznal tatvino v Tepanju ter več drugih tatvin. Pokazal je tudi skrivališče ukradenega blaga. Sledovi njegovih so-trudnikov pa vodijo do Maribora. Ukradenci bodo delno dobili blago povrnjeno. Dva dni potem pa je Prah iz zaporov ušel ter se sedaj klati po bližnjih hribih. Verjetno je je, da bo kmalu prijet in da bodo pojasnjene še druge tatvine.

Bodoče čudo sveta

2000 m visok stolp v Parizu

Eifflov stolp v Parizu, nekoč najvišja stavba na svetu, so razna ameriška mesta že davno nadkrilila. Ampak Parizani se ne dajo kar tako za trajno poriniti v ozadje. Zdaj imajo že v vseh podrobnostih natančno izdelane načrte za nov stolp, ki prav za prav ne bo stolp, ampak umetna gora, na kateri bo osrednja obrambna postaja za zračno vojno, obenem pa gorsko zdravilišče in kraj vsakovrstne zabave, razvedrila in sporta.

Novi Babilonski stolp

bo stal na vojaškem vežbališču Issy-les-Moulineux in bo visok 2000 m. Dovoljen bo do nove velike svetovne razstave v Parizu l. 1937. Načrte so izvršili najboljši francoski strokovnjaki. Imel bo obliko pristne francoske gobe: šampinjona - kukmaka. Kot gradbeni snov so določena jekla posebne vrste in pa najnovejši načini za napravo betona. Stolp bo imel tri nadstropja, tri orjaške šampinjonske klobuke. Premier stolpovega temelja je določen na 210 m. V tem »kukmakovem« *stolu* se bo nahajala električna centrala velike napetosti, ki bo pošiljala tok po posebnem kablju do zadnjih višin stolpa. Zasadran bo stolp 75 m globoko in bo obsegala temeljna ploskev 4000 četvornih metrov. Tako bo imel stolp zadostno odporno silo proti najsilnejšim viharjem in pretreslajem.

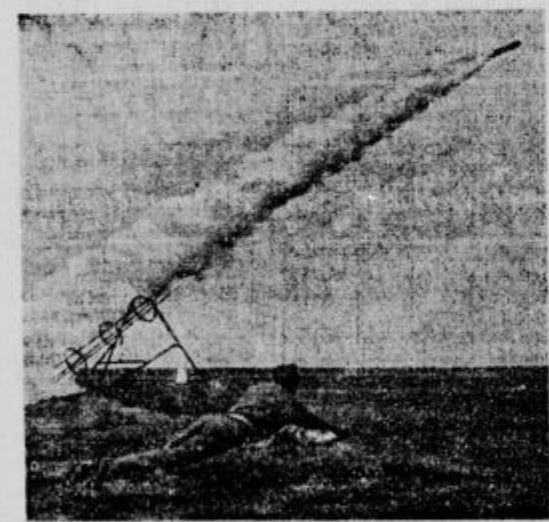
V višini 600 m se bo nahajala prva ploščad, ki bo tekla krog in krog betonske stene in bo široka 50 m. Pokriva jo mogočna betonska streha, podobna oddaleč srednjeveški ovrtni nabornici. Vsak teh betonskih valov, ki potekajo liki cevi, ima na koncu obločna vrata. Enako so oblikovane vse tri ploščadi. Druga vrh druge. In to je glavni del stolpa, namenjen obrambi proti zračnim napadom.

Orlovsko gnezdo

Pri tej obrambi je glavno, da nastopi pravočasno. Najhitrejša lovsko letalo se pa ob vzletu s tal vselej znatno zamudi. Temu naj odgovorijo novi stolp: letala bodo vzletela že iz znane višine in se nemudoma dvignila v zrak.

Prva ploščad leži, kakor rečeno, v višini 600 m, druga v višini 1500 m in tretja v višini 1800 m. S tal bodo vidne sploh le ob jasnem vremenu. Hodniki na valovitih betonskih strehah bodo široki po 50 m in po 50 m visoki in na koncu zaprti z jeklenimi vrati. Vsa vrata se bodo s pomočjo elektrike avtomatično odpirala in zapirala. Letala bodo mogla vzleteti istočasno v vseh štirih smereh sveta. Pomislimo: Letala zabrne po hodniku, vrata se odpro, stroji planejo v ozračje in so že v tistem trenutku 1500, odnosno 1800 m visoko! To je pravo orlovsko gnezdo, s katerega vzletajo kraljeve ptice na boj! Ob povratku pristajajo letala ob vznožju stolpa, a dvigala jih z največjo brzino dvignejo v njihove hangarje na treh ploščadah stolpa.

Streha, ki pokriva te tri ploščadi, je iz betona najnovejše iznajdbe in je po zatrdilu



Raketna pošta čez Kanal. Konstruktor Zuckerk poizkuša na angleški obali »raketno pošto« *čez Rokavski preliv.*

strokovnjakov neranjiva za vsakoršen bombni napad.

Tistih par sekund, ki bodo potrebne za vzlet letal s ploščadi, bodo prevzele obrambo topniške baterije na stolpu. Topovi bodo tako nameščeni, da bodo mogli v trenutku začeti streljati v vseh smereh in se vsi hkratu obrniti proti napadalnemu brodogju.

Stene, ki bodo nosile orjaški stolp, bodo iz betona in v temelju po 12 m debele; v notranjosti jih bo ojačevalo ogrodje iz kromo-niklovega jekla, tako, da bodo podobne čebelnemu satovju. Opore, ki bodo nosile ploščadi, bodo istotako iz kromo-niklovega jekla.

Strokovnjaki trdijo, da 2000 m visokemu stolpu ne bodo moglo do živega ne naravne ne človeške sile. Izračunali so, da bi stolpov vrh ob najmočnejšem tropskem orkanu nihal le za 20 m, kar je v primeri s stolpovim temeljem malenkost. Če bi kdaj vsi 105 milimetrovski topovi na eni strani streljali istočasno, bi znašal odboj komaj en meter.

Višinsko zdravilišče

Ob sebi je unevno, da bo tudi notranjost stolpa kar najumnije izkoriščena in urejena. Povsodi električna napeljava za luč in pogon, vodovod, dvigala. Tu so sijajno razsvetljeni



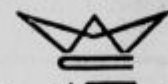
Ponesrečeni »Leteči hotel«, holandsko vrolelato »Uivers«, ki je izginilo na poletu iz Kaira v Bagdad.

Konec tudi morskih orjakov?

Industrija iztreblja kite

Meseca decembra se odpravi vsako leto na pot veliko norveško kitolovsko brodogje. Njegovo prostrano lovišče kitov je zdaj Južno Ledeno morje. V vodovjih med Norveško, Groenlandijo, Islandijo in Spitzbergi (Svalbard), je kit, ta brezbrambni orjak morja že skoroda iztrebljen. Lov se je torej preselil v antarktične vode. Pa tudi od tam že prihajajo v zadnjih letih vznemirljive vesti o strahovitih pustošenju velikopodobijskega roparskega načina lova med kiti. Byrd-Ellsworthove ekspedicije so poročale, da na vsem Rossovem morju do otoka Petra I. niso opazile več niti enega kita. To bi bil učinkovit demonstacija gonje za dobičkom modernega človeka, ki mu moremo iskati primere samo v silovitih naravnih katastrofah.

Znanstveniki, ki se drže Darwina, so mnenja, da so bili predniki kita kopne živali z močnimi čeljustmi in roparskim zobovjem. Najvažnejšo vrsto imenuje znanost hyenodon.

Kupite  **Zahtevajte**
CIMEAN
ZOBNO KREMO in USTNO VODO

ateljeli in izložbe nešteti trgovin, tu so razkošna stanovanja, dalje bolnišnice, sportne dvorane, kinematografi... Dvanajst kilometrov dolga avtomobilska cesta se v spiralah vije od vznožja na vrh stolpa. To je višina, ki presega Vozeze, Jura in najvišje vrhove Osrednjega gorovja. In ta gora je delo človeških rok in se dviga s ploske ravni strmo v vis — novo znamenje na zemljevidu Francije.

Naravno je, da izkoristijo tudi čisto višinsko podnebje na vrhu stolpa: tu se odpre bolnikom nov umetni Davos. Sanatoriji s silnimi okni, skozi katere lijeta svetloba in zrak, bodo tu človekoljubno odprli svoja vrata. V višjih vrstovih se bodo mogli bolniki kopati v soncu in medicinci in meteorologi se bodo mogli vzajemno lotiti reševanja vseh problemov zračnih in kozmičnih žarkov...

Tako poročajo o načrtih za bodoči pariški Babilonski stolp francoski listi. Koliko je na tem suhe resnice in koliko dodaje domišljija — se bo pokazalo takrat, ko bodo gradbeni sredstva zagotovljena in bodo začeli z zidanjem. Zagotovitev gradbenih sredstev za tako orjaško podjetje vsekakor tudi za bogato Francijo niso mačkine solze in ima fantastično opisovanje bodočega čedusa nedvomno prav ta namen, da omehta zlato mošnje.



Devica Guadalupska, slavna Marijina slika v mehiškem mestu Cuernavaca, ki je veljala za zavetnico Mehike. Sliko so sedaj zločinske roke uničile. Izvirala je iz l. 1772.

tehtalo 631 kg, jetra 935 kg in ledvice 547 kg; prazen želodec je tehtal 416 kg. Ta kit je vrgel 25.600 kg špeha, 56.440 kg mesa in 22.280 kg kosti. Iz njega so nakuhali 27.700 kg ribjega olja.

Kit pride na svet približno 7 m dolg in tehta 2000 kg. Sedem mesecev ostane mladič pri materi in zraste v tem času od 7 na 16 m, zredi se pa od 2000 na 25.000 kg, to je približno za 100 kg na dan.

Proti iztrebljenju kitov

V dveh letih postane mladič sposoben za plojenje. Tedaj je dolg 23 m in tehta 75.000 kg. Raziskavanja so dognala, da je 30—50 odstotkov samice brejih. Iz tega sklepajo, da ima vsaka samica vsaj vsako tretje leto po enega mladiča, nekatere pa najbrže vsako drugo leto. Kit raste do svojega desetega leta. Parijo se meseca junija in julija, in to v toplejših vodah, potem se vrnejo v svoja mrzla morja. Po desetih ali enajstih mesecih, ko imajo priti mladiči na svet, se znova odpravijo v toplejše predele. Ko postanejo mladiči samostojni, to je nekako v decembru, so pa že zopet »doma«. In tedaj se začnejo tudi lov na kite. Norveška, ki ima največji interes na ohranitvi kitov, je izdala nov zaščitni zakon, po katerem je lov pred 1. decembrom in po 1. aprilu enkrat za vselej prepovedan. Razven tega določa zakon, da se mora kit docela izkoristiti (preje so velik del kita vrgli proč). Angleške, kanadske in južnoafriške kitolovske družbe so izjavile, da se bodo določbam prostovoljno pokorile.



André Citroën, glavni delničar znane francoske avtomobilske tovarne, ki je prišla sedaj v resne težave. V nevarnosti je kruh 50.000 oseb. Nesreče je menda v veliki meri kriv Citroën sam, ki je strasten igralce.

Kulturni obzornik

Dom in svet 8-10

Zadnje tri številke letošnjega »Doma in sveta«, ki so tik pred božičem izšle v obsežnem skupnem zvezku, tvorijo krasen zbornik razprav, leposlovja in kritike. Pomembni prispevki zaslužijo vso pozornost naše javnosti, saj so vprašanja, v katerih pišejo odlični sodelavci tega zares tehtnega slovenskega lista, ne samo v prigriznem smislu aktualna, marveč dokaz, da drži »Dom in svet« *na vseh poljih duševnega in duhovnega življenja korak s časom in dogodki, kar je ob tem obsežnejšem zvezku še bolj očitno kakor sicer.*

V svoji uvodni studiji »Domovina v delu Ksaverja Meška« *daje Francé Koblar primer sijajne analize in sinteze, ki jo po širini vidikov, v razbistrilni stvari in po globini pojmovanja dogodka avtorju v čast. Koblar pravi, da je domovina osrčje Meškovega pesniškega čuvstvanja in hotenja, zato iz njegovega dela na svoj način odseva tudi podoba časa, katerega je skušal dvigniti in ga poboljšati; vse Meškovo delo tja do vojske in še naprej spremlja bolečina našega narodnega življenja, obtožba naših in tujih grehov, strah za našo usodo in skrb za lepoto in čistost človeške duše. Pregled Meškovega dela je potemtakem tehtno zgodovinsko vprašanje. — V tem smislu je Koblar obdelal lik Ksaverja Meška in ustvaril s svojo studijo zaokroženo podobo, ki se v bistvu, v osnovnem pojmovanju loči od podobe, ki jo je le J. Vidmar podal o istem pisatelju v »Sodobnosti«.*

Edvard Kocbek, čigar zbirka pesmi »Zemlja« *je prišla kot lepo božično darilo na naš knjižni trg, je prispeval pod naslovom »Krogli navznoter« *čudovito dalmatinsko suito, nekakšen pen-**

dant k l. 1932. v »Domu in svetu« *objavljenim »Lučim na severu«. V Kocbeku nam raste svojevrsten in močan oblikovalec sodobnosti, poduhovljen, a ne izmalicene v svoji realnosti in otipljivosti, prežete s pesniškim čarom, ki v nji neobujen počiva, dokler ga ne zdrami človek, ki ima čut in sposobnost, dvigniti ga na dan. Utrip teh Kocbekovih vrstic je živ in močan, duh mu je kozmično razsežen, v drobnem ustvarjaljoč z neskončnim odmevom.*

Ethin Bojc piše o krščanstvu in marksizmu ob sodobnem prelomu kulture. Njegov članek, ki navezuje na izvajanja A. Tretenjaka v »Domu in svetu« *ter pogloblja in razširja, obenem pa konkretizira vprašanja, ki so največje aktualnosti, bodo s pridom čitali vsi, ki jim je mar bistvenih stvari in ki se hočejo orientirati v zmedo sodobnosti duhovno, ki hočejo imeti jasnost o stvarih, ki so zamaglene od prahu, ki ga dvigajo gibanja vseh vrst. — Francé Vodnik objavlja »Nekaj pripomb k slovenskemu vprašanju«. Te pripombe so bile že nujno potrebne sprčo mnogih krivih miselnih, ki so si začela pri nas utirati pot. Svoja izvajanja zaključuje takole: »Nezrelo in idejno šibko ter zato škodljivo za slovenstvo je, če se kdo bori zoper idejno diferenciacijo sploh. Ločitev duhov, ki mora seveda biti odprito srčna ter res duhovna in zato ne sme v nobenem primeru nasprotovati etosu človečnosti, ni namreč samo nujna posledica našega odnosa do resnice, marveč je hkrati tudi pogonska sila medsebojnega tekmovanja, življenjske dinamike in razvoja. — Ideal, za katerim moramo Slovenci do danes in vseidljivo stremeti, je resnična narodna sinteza, a ne slogistično in brezidejno«.*

Pesmi so prispevali Miran Jarc, Zdravko Ocvirk, Vinko Beličič in Vida Tauferjeva. Z legendo o »Mariji s Prtovčana«, posvečeno spominu Jan. Ev. Kreka, je Joža Lovrenčič pokazal, da mu prija pravilčno-legendarna snov in da krasna knjiga »Tiho življenje« *ne pomeni naj samo priložnostno postajo, marveč da smemo pri-*

čakovati še več takšnih stvari. Francé Bevk zaključuje prvi del svojega široko razpredenega romana »Uboგი zlodej«, ki se bo menda nadaljeval prihodnje leto in obeta postati eno najboljših Bevkovih del.

Za stoletnico poljskega epa »Pan Tadeusz« *Adama Mickiewicza nam je Tine Debeljak lepo poslovenil nekaj odlomkov iz l. speva.*

Drugi del dr. Ivan Grafenauerjeve razprave »O pokristjanjevanju Slovencev in početkih slovenskega pismenstva« *je kritično-polemičnega značaja. Grafenauer dokazuje proti Kidriču (Zgodovina slovenskega slovstva), da zapiski iz misijonske dobe slovenske zgodovine in kulture (freisinški, stiški in celovski rokopisi) niso gola naključja, »osamljeni slučaji«, ki niso z nikakovo vzročno zvezo povezani z drugimi podobnimi pojavi, zgolj zasebni zapiski posameznih oseb, po čemer bi bilo sklepati, da niso ustrezali kakšni obči potrebi misijonskega in duhovnopastrskega dela, kar pravi Kidrič, marveč da ta potreba ni bila zasebna, ampak obča. To tezo podpira Grafenauer s številnimi dokazi in z navedbo mnogih virov.*

Janko Alexy piše o slovaških upodabljalcih umetnikih, katerim so posvečene tudi priloge z reprodukcijami slik. Pregled je kratek, a vsak umetnik je kolikor mogoče točno karakteriziran. — Anton Breznik nadaljuje svoj razpravo: »Jezik naših pripovednikov«. Za Jurčičem, Stritarjem in Tavčarjem je zdaj na vrsti Detela. Ta razprava, ki je važen prispevek k jezikovni kritiki, je med najzanimivejšimi, kar jih je bilo zadnji čas na tem polju objavljenih.

Dr. France Stelč podaja pod naslovom »Duhovna kultura sodobne Poljske« *čudovit sintetičen pregled, ki moramo biti zanj odličnemu avtorju od srca hvaležni. Z eno o vestnostjo in ljubeznijo je Stelč obdelal po sila zanimivem zgodovinskem uvodu sodobno poljsko slovstvo, likovno umetnost, filozofijo in publicistiko.*

Izredno številne so ocene in vrednotenja del

v tem zvezku »Doma in sveta«. Tako piše dr. J. Šilc o prevodu L. N. Tolstega »Vojna in mir«, F. K. o Meškovem božičnem misteriju v štirih slikah »Henrik, gobavi vitez«, in o A. Ovenovi knjigi »Ksaver Meško«; Janez Logar ocenjuje II. zvezek Erjavčevega »Zbranega dela« *v dr. A. Slodnjakovi redakciji, dr. A. Bajec podaja analizo O. Zupančičevega prevoda Molièrovega »Tartuffe«*, dr. I. P. kratko ocenjuje Gspanov prevod Zolajevnega »Germinala«, E. B. pa piše o »Zgodovini socialne filozofije« *E. Spektorskega, o Jerajevi »Naši vasi« *in o Gogolovih »Temeljih obče melodike«.****

V svoji seriji »Iz sodobnega srbsko-hrvatskega književnega življenja« *obravnava Tine Debeljak knjige »Luče«, biblioteke Zadruga profesorskega društva v Belgradu; Frst. ocenjuje zbornik Meštrovič MCMXXXIII, ki ga je izdala Nova Evropa v Zagrebu, isti piše tudi o zanimivem delu Lj. Karamana: »Umjetnost u Dalmaciji, XV in XVI vijeka«. — Poročilo o ljubljarski drami v sezoni 1933-34, izpod peresa Franceta Vodnika, in pa poročilo o glasbeni sezoni 1934 Matije Tomca, zaključujeta zvezek.*

Bogastvo gradiva in odlična kvaliteta prispevkov jamčita »Domu in svetu« *uspešno bodočnost, zaključeni letnik pa je po svoji tehtnosti in notranji vrednosti spet dragocena slovenska knjiga, dokaz tvornosti in kritičnosti našega naroda, potemtakem življenjske prožnosti in subtilnosti tega organizma, ki se čezdale lepše razvija.*

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef«*-grenčica v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnični potrjujejo, da je »Franz-Josef«*-voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih.**

Božični prazniki v Mariboru

Bilo je živahno in razgibano, kakor so pač božični prazniki v mestih, ki ne poznajo tistega intimnega, domačega praznovanja, kot podeželje. Letos so bili prazniki še živahnejši, kot običajno, ker ni bilo snega. Mladina, ki bi drugače praznikovala na pohorskih vrhovih, je bila priklenjena na mesto in to se je poznalo na mestnih ulicah oba praznična dneva. Pravzaprav se je začelo praznovanje letošnjega božiča v nedeljo. Večina mariborskih tovarnarjev namreč niti v ponedeljek ni delala, ker se ni izplačalo kuriti kotlov samo za en dan. Tako je imelo delavstvo in uradništvo teh podjetij dolge praznike, ki so se pa poznali tudi v tem, da so bili ob enodnevnem mezdno, katero so pa nekateri uvideli tovarnarji vseeno izplačali. V ponedeljek je bilo v mestu najživahnejše. Trg poln, ulice polne, trgovine in lokali polni ljudskih množic. Na trgu je trajalo valovanje do poznih večernih ur. Šele v noči je izginil gozd božičnih smrek, ki so jih letos okoličani navozili na trg toliko, da bi zadostovale še za dva taka Maribora. Polovico neprodanih dreves so morali voziti nazaj domov. V ponedeljek so se obhajale tudi zadnje božičnice. V mestni obožnici in mestnem mladinskem domu jih je priredila mestna občina najubožnejšim svojim meščanom. V ubožnico sta prinesla starčkom in starkam božična darila ljudska socialnopolitičnega urada g. Brandner in mestni nadupravitelj g. Sterle. Z drhtečimi rokami in hvalečnimi pogledi so reveži sprejemali božično darilo, vsak 30 Din v gotovini. Še lepša je bila božičnica v Mladinskem domu. Nad

□ Lep pogreb. V ponedeljek je bil pogreb Otona Krebša, ki je umrl za posledicami opeklin, ki jih je dobil pri požaru v Hutterjevi tovarni. Tovarnar in delavstvo tovarne so priredili pokojniku naravnost veličasten pogreb. Več tisoč delavcev z uradniki ter z lastnikom tovarne g. Hutterjem in njegovo gospo soprogo je spremlilo pokojnega Krebša na njegovi zadnji poti, ob grobu pa mu je igrala tovarniška godba žalostinke.

□ Novi grobovi. Smrt je kosila po Mariboru tudi med prazniki. Umrla so: Kokali Marija, zasebnica v Krampljevi ulici 8, stara 77 let; Pernek Anton, sin delavca v Rospolu 32; Bedenik Ivana, zasebnica, stara 74 let in Krajnc Vida, hči železničarja na Koroski cesti 69. Naj počiva v miru!

□ Dva vlomna na božič. Za praznike so se razgibali tudi mariborski svedrovci. Kar dva vlomna sta zabeležila v policijski kroniki. Pri Ivanu Kapestanoviču, gostilničarju v Mariboru, so odkrili vlomniški obisk v stanovanju. Iz predala miznice je odnesel vlomilec 800 Din gotovine. — Drugi vlom pa so odkrili v samem gledališču. Neznane je med

150 otrok iz internata in dnevnega zavetišča se je zbralo v veliki obednici okoli krasnega božičnega drevesa. Od najmlajših pa do onih iz zadnjih razredov meščanskih šol so se stiskali okrog drevesca, peli, deklamirali, potem pa je sledilo obdarovanje. Obkecke, čevlje, perilo je dobilo nad 100 otrok iz dnevnega zavetišča, povrhu pa še vsak zavoj peciva. Ostale revne šolarje je obdarovalo za božič Društvo za podpiranje revnih učencev, kateremu je zopet znatno pomagala občina z vsoto 50.000 dinarjev. Na mestnem socialnopolitičnem uradu so imeli tudi božičnico mariborski reveži, ki so prihajali ves dan po nakaznice za živila, kurivo, dobili so nekateri tudi denarno pomoč, mnogim so pa raznosili nastavljeni urada božična darila na revne domove. Pa tudi dobra srca meščanov so storičila veliko za reveže. Gospa Vlahovičeva je imela na kosilu za božične praznike v svoji gostilni 40 revnih brezdomcev, veliko so pomagali tudi razne dobrodelne organizacije. Tako se je Maribor oddolžil letos najbednejšim ter jim pripomogel do veselih praznikov. — Izredno so bila obiskana svetišča. Ob polnočnici nabito polne cerkve, prav tako na božični dan in na Štefanovo. V stolnici je s pevci »Maribora« pomnoženi cerkveni pevski zbor pel pri pontifikalnem polnočnem sv. opravilu, ki ga je imel stolni prošt dr. Vrabec, Wagnerjevo »Jubilejno mašo«, na božični dan pa pri pontifikalni sv. maši lavantinskega ladike dr. Tomažiča Nikolaj-jevo mašo v D-duru, obakrat pod vodstvom kapelnika Gašpariča.

12. in 1. uro popoldne vlomil v pisarniške prostore ter odnesel skoro ves denar, ki ga je imela blaginčarka v zaklenjenem miznem predalu. Z odpiranjem je odprl vrata v pisarno ter preplezal leseno steno, ki loči blaginjški prostor od ostale pisarne. Odnesel je okoli 3000 Din — ves izkupiček predprodaje za večerno premiero. 900 Din pa so njegovi dolgi prsti zgrešili, ker je bil denar med drugimi papirji. Daktiloskop ni našel nobenih sledov. Polica ima na sumu nekoga, ki pozna razmere.

□ Smrten strel v božični noči. Iz Plešivca so v božični noči pripeljali v bolnišnico 28 letnega vinčarja Alojza Tika. Mož je bil v globoki nezavesti, smrtno blede in zdravnik ni občutil več bitja žile. V prsih mu je tičala smrtonosna krogla iz samokresa, ki ga je po nesreči sprožil ranjenec svak. Krogla je prebila prsi ter obšla v vrani. Nevarna rana in dolgotrajna vožnja do bolnišnice sta povzročili tako krvavitev, da je ranjenec dospel v zdravniško oskrbo v zadnjih izdihljajih. Komaj so ga prenesli v bolnišnico, že je umrl.

Na Japonskem koljejo misijonarje

Pariz, 26. decembra. Pariški »Matin« objavlja vest iz Tokia o pokolju misijonarjev na otoku Amiamogoma, ki je 350 km oddaljen od otoka Kijsija. O tem pokolju je dospel poročilo čez London. Domačini so nepričakovano napadli krščanske misijonarje in jih pobili. Misijonarji so bili na otoku že več let ter jih domačini niso nadlegovali. Ubiti so štirje francoski misijonarji. Ni pa znano, kaj se je zgodilo z drugimi 12 ter upajo, da so se rešili z jadrnico.

Alfred Brehm kot stenograf

Pred kratkim je svet obhajal 50 letnico smrti znamenitega raziskovalca »Očeta živali«, Alfreda Brehma, in časopisi so priobčili njegov življenjepis.

Ob tej priliki naj bo omenjeno nekaj, kar ni splošno znano. Brehm je bil namreč tudi stenograf. Njegovega slovitja in temeljitega dela »Življenje živali« ne bi mogel nikdar izvrševati, če ne bi stenografiral svojih poročil. Tako pa je pošiljal domov od svojih velikih potovanj iz inozemstva skrbno predelana poročila v Gabelsbergerjevi stenografiji, ki so jo v domovini prepisovali v navadno pisavo. Ta primer kaže veliko prednost in korist stenografije tudi za raziskovalca ter pisatelja.

Guštani

Odbor za pomoč revnim in brezposelnim je pred prazniki razdelil najpotrebnejšim občanom večjo količino moke in mesa. Jeklarina pa je v isti namen dal odbor na razpolago vagon premoga, ki bo tudi v kratkem razdeljen.

Odpoved kolektivne pogodbe. Zastopniki delavstva so odpovedali kolektivno pogodbo, ki je bila sklenjena pred par leti med tukajšnjim delavstvom in vodstvom jeklarne. Pogajanja za novo pogodbo se še niso pričela. O uspehih pogajanj bomo točno poročali.

Sport

Jugoslavija : Bolgarija 4:3 (3:2)

Atene, 25. decembra.

V tekmi za balkanski pokal je danes jugoslovska nogometna reprezentanca premagala z največjim naporom Bolgare. Kljub temu, da so bili naši ves čas v premoči, je prav malo manjkalo, da ni ostal rezultat neodločen. Bolgari so igrali izredno postrvovalno ter v ostrem tempu, katerega so vzdržali ves čas tekme. Igra je bila vseskozi zelo napeta in razburljivih situacij, ki so ogrožale vrata ene in druge enajstorce, ni manjkalo. Bolgari so imeli tudi zelo oster start in s svojimi močmi niso prav nič štedili, tako, da so bili na koncu igre popolnoma izčrpani.

Igra našega moštva je bila taka, da bi bila naša zmaga lahko še večja. Igrali so naši reprezentativci precej boljše kakor proti Grkom, vendar so bili tudi trenutki, ko so popolnoma odpovedali. Najbolje se je odlikoval napad. Krivdo na golih pa nosi obramba, ki je igrala sicer dobro. Bolgari niso imeli dobre enajstorce. Edino, kar je dobrega povedati o moštvi, je njihova požrtovalnost in vzdržljivost, ki ji ni najti kmalu primere. O kakem sistemu njihove igre pa ne more biti govora in tudi ne poznajo prave kombinacije, temveč se poajo igralci po igrišču gor in dol ter po nepotrebnem trošijo svoje sile.

Občinstvo, katerega je bilo 10.000, je bilo naklonjeno našim igralcem. Tekmo je sodil grški sodnik Asprogerakos sicer objektivno, a z mnogimi pogreškami.

Božični turnir SK Slavije

Ljubljana, 26. decembra.

Na oba božična praznika je priredil SK Slavija nogometni božični turnir na igrišču SK Slovena. Na turnirju so sodelovali štirje klubi, in to: Slavija, Slovan, Ilirija in Mladika. Doseženi so bili ti-le rezultati:

Prvi dan:
Slovan : Ilirija (komb.) 2:1
Slavija : Mladika 2:0.

Drugi dan:
Ilirija (komb.) : Mladika 8:3
Slovan : Slavija 4:0.

Na turnirju je zmagal torej Slovan.

Majorski posla

Malo je sportnih delavcev, ki bi si v tako kratkem času pridobili toliko simpatij in toliko zaslug med našimi sportniki kakor ravno g. major Jane. Kdor ga je poznal in kdor je z njim delal v sportnih vrstah, ta je šele mogel spoznati njegovo objektivno delo za napredek našega sporta in njegovo prizadevanje, da bi v naših sportnih vrstah zavladal pravi sportni duh. Da ne omenjamo njegove točnosti in velike discipline, ki diči samo takega vojaka, kakršen je ravno g. major Jane. In zato je naše slovo tem tožje, saj izgubimo z njim odličnega sportnega delavca, katerega ne bo pogrešala samo lahkoatletska sekcija Ilirije, ampak še prav posebno sodniški zbor, kjer je bil vedno zraven, kadar ga je zbor poklical, in tudi tedaj, kadar ni bil na vrstnem redu. Skratka, g. major Jane je bil sportnik v pravem pomenu besede, zato ga bomo vsi težko pogrešali. Ko odhaja na svoje novo službeno mesto v Belgrad, mu želimo tudi tam doli istih uspehov: še bolj pa mu želimo, da se čim prej vrne v naše vrste.

Kako priljubljen je bil g. major Jane med našimi sportniki, najbolj dokazuje poslovljni večer, ki ga je priredila Ilirija svojemu zaslužnemu delavcu v restavraciji Banko. Poleg vodstva SK Ilirije je bila korporativno zastopana lahkoatletska sekcija, zbor sodnikov sta zastopala gg. Slamič kot predsednik ter Windisch kot podpredsednik in tudi sportni poročevalci »Slovenca« je bil navzoč. Predsednik SK Ilirije, g. Lapajne, je v svojem poslovljnem govoru proslavil zasluge g. majorja, omenjal je njegove velike uspehe in je zlasti podčrtal njegovo lepo lastnost, da se je znal takoj znajti pri mladini in da je takoj razumel njene težnje. Ob zaključku mu želi g. dr. Lapajne obilo uspehov v njegovem nadaljnjem delu ter zaključil svoj govor z željo, da se kmalu zopet vrne v našo sredo — v našo ožjo domovino. Kot naslednji govornik se je oglasil k besedi g. Mošar, ki se je v svojem krasnem govoru poslo-



„Ste že slišali najnovejše?“

Naši Milici ni potrebna operacija. »Kako je to vendar mogoče, ko je toliko trpeja zaradi hemoroidov?«

»Da, ali naš zdravnik je rekel, da pozna neko novo sredstvo, katero hoče preizkusiti, da — če je mogoče — ne da bi bila potrebna operacija. Odslej naprej uporablja Milica vsako jutro in zvečer Posterisan mazilo in začepke, in verjemite mi, to učinkuje izvrstno. Konec je krvavenja, neznosnih bolečin in srbečice. Zdravnik je dejal, da bo, če uporablja to sredstvo še nekaj tednov, popolnoma zdrava.«

»Tako, tako, ali je ta Posterisan drag?«
»Kaj šel! Tuba mazila stane 36 Din, a štalijska začepkov 49 Din in se dobijo v vsaki lekarni.«
Odobreno od Min. soc. pol. in nar. zdrav. S. br. 996 od 5. maja 1932.

Požar

Videm ob Savi, 26. decembra.

Na dan pred božičem je izbruhnil požar pri posetniku Prahu v Vrbski vasi. Hiša, ki je bila lesena in krita s slamo, je pogorela do tal. Požrtovalnosti gasilcev iz Dolenje vasi se je zahvaliti, da se ogenj ni razširil na sosednja poslopja. Težko prizadetega Praha, ki ima več nepreskrbljenih otrok, priporočamo usmiljenim srom, da mu pomagajo.

Novoletna voščila — oglase — sprejemata inseratna oddelka v Ljubljani in Mariboru ter podružnice naše uprave do sobote, 29. decembra. V ponedeljek, 31. decembra se sprejemajo le še osmrtnice in nujne, neodložljive objave. Cenjene inserente vladno vabimo, da oddajo svoja naročila kar največ mogoče že tekom četrta in petka.

Ljubljanske vesti

Francoski bojovníki v Ljubljani

Marsejsko društvo bojovníkov »Poilus d'Orient« odpotuje dne 29. decembra iz Marseja v Jugoslavijo, kjer se bo poklonilo na grobu viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja na Oplencu. Kakor znano, so se člani tega društva, ki je razširjeno po vsej Franciji, borili na solunski fronti. Na poti se ustavijo v Ljubljani, torej najbrže 30. ali 31. t. m. Na Oplencu se poklonijo dne 1. januarja. Ko se bodo vračali v Francijo, se ustavijo tudi v Zagrebu.

□ Nesreča pri Kreditni banki. V ponedeljek zjutraj so v poslopiju Ljubljanske kreditne banke razni delavci pospravljali in čistili uradne prostore. V eni teh sob sta bila med drugimi zaposlena 54 letni kurjač Franc Benčina, stanujoč v Beethovnovi ulici 16, in 27 letni sobni slikar Gjuro Hornung z Viča št. 106. Hornung je pleskal steno, stoječ na šestih, Benčina pa je bil zaposlen s prestavljanjem omare. Ko so delavci dvignili visoko in težko omaro, se je ta preukucnila in podrla na tla Benčina in Hornunga. Benčina je dobil poškodbe na glavi, Hornung pa si je zlomil nogo v kolku. Oba je reševalni avto prepeljal v bolnišnico.

□ Plakovan prehod iz kamnitih kock so napravili od ogle hiralničnega zidu na Vidovdanski cesti proti parku na Taboru.

□ Posipanje hodnikov. Pesek, ki ga cestno nadzorstvo uporablja za nasipanje hodnikov po mestu, je vse predebel in se ga pešci kar ogibajo ter hodijo rajši po cesti. Če razpolaga mestna občina za tivolska šetališča z drobnostim peskom, zakaj bi morali pešci ravno v predmestjih po »gramozu« hoditi?

□ Tlakujte še to! Dočim sta Metelkova ulica in Vidovdanska cesta zaradi voznega prometa iz kolodvorskih skladišč, tlakovani, je pa vmesni del ceste mimo cerkve in parka ob Taboru še zdaj netlakovan.

Svete maše zadušnice za rajno gospodično

Franciško Ileršič

se bodo darovale 28. in 29. dec. ob 8, dne 31. dec. pa ob 7 zjutraj v franciškanski cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani.

□ Znamenje časa. V Ljubljani, včevši Šiško, Vič-Glince in Rožno dolino, je zaprtih zadnje mesece 32 trgovskih in obrtnih lokalov. Med temi sta samo dva — gostilniška lokala.

□ Obrezovanje drevja po delavcih mestne vrtnarje se je te dni pričelo. Pred šolo na Ledini je to delo že končano. Ker je vreme za tako delo precej ugodno, se bo tudi drugod nadaljevalo.

□ Edini vlom. Kljub temu, da so bili med prazniki ljudje precej odsotni od doma, je bil izvršen v mestu en sam vlom, to se pravi, da je bil samo ta prijavljen policiji. Neznani tat je vlomil v stanovanje peka Vrtačnika na Tržaški cesti 19. Odnesel je 35 srebrnih kron, zlato verižico in nekaj manj vrednih predmetov. V to stanovanje je bilo že svoj čas vlomljeno. Obakrat so tatovi odprli stanovanje z navadnim vitrihom.

NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

DRAMA — Začetek ob 20

Četrtek, 27. decembra: Zaprtje.
Petek, 28. decembra: Waterlo. Red Sreda.
Sobota, 29. decembra: Matleček se žen. Red B.

OPERA — Začetek ob 20

Četrtek, 27. decembra: Zaprtje.
Petek, 28. decembra: Mignon. Red Četrtek.
Sobota, 29. decembra: Štirje prostjani. Red C.

DRAMA. Stalne abonente reda Sreda in Četrtek opozarjamo, da imajo radi božičnih praznikov v tem tednu predstavi v petek, dne 28. t. m., in sicer ima red Sreda v dramati Raarova komedija »Waterlo«, red Četrtek pa v operi Thomasovo opero »Mignon«.

Prijateljstvo ptic

Proučevanje ptičjega življenja se je v zadnjem času spopolnilo z obročanjem, s katerim se bo skušala razrešiti zagonetna ptičja selitev. Načelno se obročajo samo ptice, ki se selijo na jesen v južnejše kraje in se na spomlad vračajo za časa gnezditve zopet v svoj rojstni kraj, kakor n. pr. lastovice, srakoperji, kobilarji in druge. Ker imamo tudi take ptice, ki zapuščajo svoj kraj samo radi pomanjkanja hrane ali radi nenadoma nastalega slabega vremenskega stanja, se je začelo obročevati tudi te ptice klatilke, kakor n. pr. krivokljune, kaline, vrane itd.

Vse te ptice se obročajo z namenom prejeti slej ugotoviti smer in kraj ter trajanje vsakoletne selitve posameznih ptičjih vrst, in sicer potem, ko se je eno ali več obročanih ptic ponovno ujelo med potjo v ali na kraju prezimovališča. Kajti znano nam je bilo prej samo, da se sicer ptice selilke selijo nekam v v Azijo, Afriko oziroma v južnejše kraje, a smeri, kraji prezimovanja in pa časovno trajanje take selitve so nam bili skoraj popolnoma neznani.

Tudi podpisani zavod si je nadel to nalogo. Za temeljito izvrševanje te naloge je nujno potreben širši krog sodelavcev, ki bi bili pripravljene brezplačno pomagati zavodu pri zbiranju podatkov iz ptičjega življenja, pri obročanju in pri stalnem opazovanju ptičje selitve. Zato naj se prijavi vsi, ki želijo resno sodelovati pri tem zelo zanimivem, za ornitologijo važnem delovanju.

Zavod naproša vse, zlasti lovske zakupnike, lovske in gozdne čuvaje, da mu naznajo vse obročene ptice, naj si imajo kakršenkoli obroček, še bolj pa, da mu jih tudi poklejo. (Vsi dopisi in pošilke na Ornitolški zavod so poštnine prosti.)

Dalje naprošamo vse, zlasti pa varnostne organe, da zasledujejo in prijavijo vsakogar, ki neopravičeno in iz koristolovstva lovi ali prodaja zakonito zaščitene ptice, ker največ prav ti iz strahu pred kaznijo zamolčijo številne najdbe obročanih ptic, kar je zavodu pri zbiranju detinjah za obročanje važnih podatkov v veliko škodo.

V veljavi je še zakon o varstvu ptic z dne 20. julija 1910, ki je bil uzakonjen za naše območje z naredbo velikega župana z dne 22. februarja 1922. Uradni list št. 377/15, in katerega morajo upoštevati vsi za to pozvani in odgovorni organi.

Zavod izda v kratkem svoje prvo tiskano poročilo o svojem dosedanjem delovanju, ki bo vsebovalo še nekaj zanimivih člankov o razvoju ornitologije in o pomenu obročanja ptic.

Vodstvo Ornitolškega observatorija v Ljubljani (Narodni muzej).

Ali ste že ooravnali naročnino?

Kojčeva knjiga o življenju

Martin Kojč: Das Lehrbuch des Lebens. Selbstverlag, 1935. — Središče ob Dravi, Jugoslavien.

Pisatelj te knjige, »znani dušeslovec in raziskovalec«, je tudi »Slovenčevim bravcem znan iz berlinskih pisem kot »čudotvorni zdravnik« v Berlinu. V tem »učbeniku« je razloženo »čudo novodobnega dušeslovja«, kako se dajo izločiti (odpraviti) bolezni, nesreče, neuspehi, beda, stiska in obupe (str. 7). Poglavitno sredstvo zoper vse zlo je pravo življenjsko naziranje; zoper bolezni je potrebno tudi postenje, ki traja 6—36 dni (str. 43).

Naj govori sam! »Zdravila, cepiva, zdravilne vode vseh vrst, čaji, čarovnije, zagovori, molitve v Lurdu in drugih čudotvornih krajih so samo sredstva z namero, ki naj vzbudi v bolniku prepričanje, da ozdravi. Ako bolnik verjame tem sredstvom, mu pomagajo, ako jim ne verjame, mu ne pomagajo. Saj ta sredstva mu ne ozdravijo telesa, pač pa prepričanje, da ozdravi (str. 58—59).

Ves vidni svet »sestoji iz ene in iste prasnove« (66). Ta prasnova je ustvarjena od prasile. »Prasnova služi prasili v ta namen, da se razvedra prasila v prasnovi, da se v nji uresničuje. Prasnova je brezvoljno orodje prasile. Kakor hoče prasila, tako se mora prasnova oblikovati brezpojnost« (67).

Huda je torej prevara, če ljudje menijo, da imajo prosto voljo, da morejo vse doseči, kar pač samovoljno hočejo. Vse, kar nastaja, je že določeno, in nihče ga ne more spremeniti. Ni človek, ki hoče, ampak človek je prisiljen, da je to, kar hoče prasila z njim in po njem. Človek je samo vtelesenje dela prasile, ki ga ostvarja« (67).

»Šele spoznanje, da prasila sama izpolnjuje človeku vse njegove želje, če ji slepo zaupa in s tem praktično vporablja zakon o (nespremenljivi in) vnaprej odločeni usodi, mu odvzema odgovornost za njegovo življenje in mu prinaša odrešenje v sorazmerju s tem spoznanjem, t. j. bolezni, nesreče, neuspehi se izločijo iz njegovega življenja« (93). »Volja obmolne šele tedaj, ko človek spozna, da je vse njegovo življenje vnaprej določeno in da on ne more na tem nič spremeniti. Če volja človeku molči, je človek popolnoma miren. Če je človek popolnoma miren, vsemu zaupa, vse ljubi in je prepričan, da se zgodi vse, kar želi. Vse želje človeka se morejo same posebi izpolniti le tedaj, če ohranja neskaljiv mir v vseh življenjskih razmerah. Vzorno stanje človeka je popoln mir« (132).

»Tudi veliki ustanovniki vere in oznanjevalci resnice iz Nazareta je izrazil nespremenljivi zakon naprej določene usode in s tem tudi potrebo popolnega zaupanja in udanosti v voljo prasile z besedami: Zgodil se tvoja volja kakor v nebesih tako na zemlji« (153).

»Strah pred katero boleznijo je najbolj zanesljivo sredstvo, da se ta bolezen dobi. Na vsem svetu ni bolezni, ni zla, ki bi moglo priti od zunaj k nam... Epidemija je samo strah množice. Vse se stvarja v naši domišljiji. Vedno se borimo samo proti svojim lastnim izmišljotinam, vedno se bojimo strahov, ki si jih sami vstvarjamo v dušici« (str. 146).

»Če ste se doslej bali mnogih jedi, ki jih radi jeste, da vam bodo škodovala, jejte jih zdaj nalašč. Prezirajte nevarnost in dajte se v popolnem miru na razpolago jedi, koja jeste, da napravi z vami, kar hoče. Posledica bo, da vam ne škodi. Vi ste zaupali jedi, torej vas jed ne more varati« (str. 163).

Pisateljeva miselnost se marsikje ujema z nauki staroverskih stoikov. Med novodobnimi pagani, ki tonejo v popolnem materializmu, utegne pisatelj vzbuditi zanimanje za svoj življenjski nazor in doseči tudi kakšen uspeh; težje med ljudmi, ki količkar poznajo krščanski katekizem in se po njem ravna. Sicer pa je knjiga namenjena za »inozemstvo«, ki naj prerodi vsebino in jezik »življenjskega učbenika«.

Naznanila

Liubljana

1 Nočno službo imajo lekarni: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič.

Celje

o Ljudska igra »Pri Hrastovih« na odru Ljudske posojilnice. Ljudska igra »Pri Hrastovih« našega velikega pisatelja Fr. Ks. Meška nam v silnih realističnih prizorih slika propast bogatega kmečkega doma, ki ga razjedata greh in nebrzdana strast. To močno, učinkovito, realistično slovensko ljudsko igro bo vpriporil celjski Studio na Novega leta dan ob 4 popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice v režiji g. mag. Fedorja Gradišnika, ki igra obsemen glavno vlogo. Predprodaja vstopnic v knjižarni Domovna.

Tekma okrog sveta

32

Korakala sta naprej skozi molčeči gozd. Nobenega volka ni bilo več videti, a tako Gordon kakor njegov spremljevalec sta vedela, da so bili v bližini, samo ta hip nevidni.

Tedaj je nenadoma ugledal komaj kakih šest ali osem korakov pred seboj posebno predrznega volka, ki je poskočil iz smega ter se pognal čez pot, kakor bi hotel sporečiti drugi skupini kako vest, kak poziv v volčjem jeziku na krvavo sodelovanje. Njegove oči so gorele v zelenem plamenu, jezik je visel iz čeljusti in sopara je puhtela iz gobca, belega, gosta pena je kapala iz rdečih žarečega žrela. A topot je raztrgal pok iz samokresa tišino, še preden je dosegel zavetje grmovja na drugi strani, in tuleč preliva svojo vročo, puhtečo kri, se je zvalila bestija v sneg.

Njegovemu strelu je skoraj istočasno sledil drugi. Tisk za njim; ko se je prestrašen okrenil, je ugledal tudi žival, ki se je tuleč valjala po snegu, katerega je rdečilo s svojo krvjo.

Saša ga je obvaroval, da ni omahnil s pregriznjeno podkoleno, zakaj medtem ko je skušal oči izmed volkov zbuditi njegovo pozornost od spredaj, sta se bila druga dva splazila od zadaj, toda samo eden je mogel še pobegniti.

in za njima se je pričelo zdaj grizenje, slisno letenje z zobmi in lomljenje kosti, ko so od krvi omamljeni in podivljane zveri trgale trupla svojih še živih tovarišev na kose —

Gordon in Saša sta hitela dalje.

Krajina je postajala zdaj spet hribovita in razclana.

Volčkovi so končali svoj grozotni obed, pri katerem so se odvrtno borili za vsak komadič krvavih mesnih ostankov svojih tovarišev, ki sta še

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 27. decembra: 12.15 Iz čeških oper (plošče) 12.50 Poročila 13.00 Cas, Z našega juga (plošče) 18.00 Nakaj koracanje na ploščah 18.30 Smuška ura Ljubljanske zimske posojilnice 18.50 Koroske narodne na ploščah 19.00 Kaj sem videl na Koroskem (N. O.) 19.30 Koroske narodne na ploščah 19.50 Nacionalna ura: Jovan Rajić (iz Beograda) 20.00 Prenoš iz Beograda 22.00 Cas, poročila 22.30 Podoknice na ploščah.

Drugi programi:

ČETRTEK, 27. decembra: Belgrad: 20.00 Plošče 20.30 Klavirska glasba 21.00 Borodinov koncert 22.30 Orkestralna glasba — Zagreb: 20.30 Belgrad — Dunaj: 16.10 Radijski orkester 19.25 Vojilica, opera, Bittner 23.20 Iz tonfilmov 23.50 Jazz — Budimpešta: 17.35 Klavirska glasba 19.30 Prenoš opere 22.30 Ciganaka glasba 23.15 Plošče — Milan-Trst: 17.15 Komorni koncert 20.45 Igra — Rim-Bari: 17.00 Koncert 20.45 Simfonični koncert — Praga: 17.20 Klavirska glasba 19.30 Pester koncert 21.10 Orkestralni in violinski koncert 22.30 Narodne pesmi — Bratislava: 21.10 Orkestralni in violinski koncert — Varšava: 20.50 Laska glasba in peje 21.00 Orkestralni in celistični koncert — Berlin: 19.00 Plošče 20.45 Plesni večer — Königsberg: 20.40 Hamburg — Hamburg: 18.45 Kätehen von Heilbronn, igra 19.35 Enodeljanka 20.40 Plesni večer — Bratislava: 19.00 Stuttgart 20.40 Plesni večer — Lipsko: 18.30 Radijski orkester 20.40 Bajazzo, glasbena drama, Leoncavallo — Köln: 19.00 Stuttgart 20.40 Komorna glasba 21.15 Zimska vožnja, Schubert — Frankfurt: 18.50 Zabavni koncert 20.40 Nova nemška glasba 21.40 Melodrama, Liszt — Stuttgart: 19.00 Zabavni koncert 20.40 Bratislava — Monako: 19.00 Plesna glasba 20.40 Tristan in Izolda, opera, Wagner, 2. delanje — Zürich: 19.35 Ljudska ura 21.10 Radijski kotlopuh — Strassburg: 19.30 Radijski orkester 22.00 Komorna glasba.

Pošljite naročnino!

PREHODNA DEKLARACIJSKA DOBA JE MED 12. IN 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energina« za jačanje krvi, živcev in teka.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah, polilitska steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

Plise

za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navaden fin entel volkov in tipk. — Hitro, fino in poceni!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela Štrkelj)

PROTI ONEMOGLOSTI IN UTRUJENOSTI CELEGA TELES STAREJŠIH OSEB

Onemoglim in starejšim osebam toplo priporočamo, da si masirate telo s preparatom »Alga« zvečer, predno greste spat, in zjutraj, predno vstanete. Telo vam bo zvečer po masaži lahko, imeli boste globoko spanje, v katerem se boste odpočili in okrepli. Zjutraj po masaži ostanite še nekaj časa v postelji. Ko boste vstali, bodo Vaši udje gibki, hoja lahka kakor v prerojenem telesu, počutili se boste sveže, zdrave in močne.

»Alga« se dobi povsod. Steklenica 14.— Din. (Reg. S. B. 18117-32.)



Pazite na svoje zdravje in na svojo obutev!

Turisti, lovci, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi poklicno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu naj uporabljajo masilo HEVEAX, za katero jamčimo, da napravi vsako obutev nepremokljivo. — Dobiti jo je v vsu specialnih trgovinah ali pri glavnem založniku: Lekarna Mr. M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1.

Dobro je naložen denar, ako se poslužujete nakupa v

TRPINOVEM BAZARJU

Marlbor, Vetrinjska ulica 15

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pletilna vrstica po Din 2.50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodob

Malado dekle
vajeno šivanja, likanja, pospravljanja sob, iščemo za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 14476. b

Gospo (-dično)
sprejme na stanovanje dvočlanska družina. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 14477. (b)

Posrestva

Stavbno parcelo
kupim ob Tyršovi cesti (Dunajski) za takojšnje plačilo s hranilnimi knjigami Mestne hranilnice v Ljubljani. Ponudbe poslati upravi »Slovenca« pod »Parcela 1935« št. 14479. (p)

Kupimo

Srebrne krone
staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN — Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod v Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Hranilno knjižico
Ljudske posojilnice Celje — do 25.000 Din — kupim. Ponudbe na: Bauman, Poljane. (d)

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Nogavice, rokavice
in pletenice Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in najcenejše trvdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Klavirji!

Planini!
Kupujte na obroke od Din 400.—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrol, Höpfl, Stöngl original, ki so nesporno najboljši!

(Lahka precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Maticе

Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta 7.

Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov in strun

Telefon 3934

PREMOG — DRVA KARBOPAKETE SLOVSA
Kolezijska ulica 19

Velik ilustr. cenik

znamk, 104 strani, vsebuje cene vsake znamke Jugoslavije, Srbije, Bosne, Črne gore. Po njem so izdelani tudi albumi znamk moje naklade, ki vsebujejo še cene znamk za 400 drugih držav v zavojih. Cena samo Din 10.—, Izidor Steiner, najstarejša trgovina znamk Jugoslavije, Zagreb, Masarykova 15. (l)

R. Warbinek

najstarejša trgovina klavirjev
Ljubljana
Gregorčičeva ul. 5 I.
Prodaja inozemskih in lastnih izdelkov
Strokovnaška popravila in uglaševanje
Najcenejša izpopojava
Obročna odplačevanja

Telefon 2059

PREMOG KARBOPAKETE DRVA, KOKS nudi
Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5.

Celi orehi

100 kg. Ia, 455 Din, 10 kg Ia jedrc 155 Din, 720 komadov zajamčeno popolnoma svežih jajc 360 Din franko poština, razpoložljiva G. Drechsler, Tuzla.

Dobra prilika!

Malo rabljen, dobro ohranjen Dubied žakard stroj, 120 cm širok, polautomat št. 10, ter Cles & Flentje stroj št. 10, 120 cm širok, tudi polautomat — oba stroja za 15.000 Din —, ter Cles & Flentje št. 10, 90 cm širok, flah, z žakard napravo, v popolnoma novem stanju — za 7000 Din takoj prodamo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 14478. (l)

Novoletni dar

Da se поблиže spoznajo naši prvovrstni mesni izdelki, razpošiljamo zavoj, v katerih se nahaja 10 različnih mesnih konzerv in ena rolčunka v konzervi 1 kg teže. Ti paketi vsebujejo neto 4¼ kg in veljajo po povzetju 82 Din, če se pa denar vnaprej pošlje, pa 78 Din.

HERZ IN SIN,
tovarna salam in konzerv
Banatski Karlovac.

Pumparce

površniki, obleke, perilo itd. — najcenejše pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. (l)

PERNICE

izgotovljene — velikost 180 x 115, iz puhastega perja 220, 300 in 340 Din. Ia puh pa 450, 550 Din. Garantiramo, solidna postrežba — pri:
RUDOLF SEVER
Marijin trg 2, Ljubljana

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri Centralni vinarni v Ljubljani.

Suhe deske

za mizarje, orehove, hrastove, bukov, črešnjeve, javorjeve, jesenove in brestove — nudimo po zmerni ceni.

Bukove frize

ob 5 do 8 c/m široke, od 30 do 50 c/m dolge, 50 m².

Hrastove letve

27 x 27 m/m, 27 x 40 m/m, 27 x 50 m/m, dolge 1 do 2 metra.

Odpadke od žage

bukove in hrastove, suhe, povezane v snope, po 10 par kg — nudi »Zora«, Črnomelj.

Pohištvo

Spalnice

orehove korenine, hrastove in šperane, od 2000 D. dalje, prodaja mizarstvo Josip Goljar, Gosposvet-ska 13. (s)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Razno

Izposojamo

Plošče... 2 Din
Gramofone 10 Din
Ljubljana
Tavčarjeva ulica 5

»Elektroton«
Sirite »Slovenca«



V neizmerni žalosti javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je dne 24. decembra 1934 po kratki, mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, v najlepši mladeniški dobi izdihnil svojo blago dušo naš srčno ljubljani sin, brat, stric in svak, gospod

Martin Rovnan

sin posestnika in gostilničarja

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 27. decembra 1934 ob 9 dopoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče Sent Jurij pod Kumom.

Sent Jurij pod Kumom, dne 25. decembra 1934.

Globoko žalujoči ostali.

Stvar je bila povsem jasna. Enega izmed banditov je bila tu doletela njegova usoda. Alkohol naj bi ga bil varoval pred mrazom, ali pa mu je bil sploh vdan in je zato izpraznil steklenico do poslednjega kapljice. Vsekakor se je bil alkohol tudi v tem primeru izkazal za zavratnega lažnika, ki vsakogar izda, kateri si ga izvoli za prijatelja; oropal ga je bil budnosti s tem, da mu je vzel ostrino njegovih čutov. Volkovi niso imeli z njim mnogo opravka, zakaj niti enkrat ni bil ustrelil niti iz samokresa niti iz puške. Kolikor je bilo krvavih sledov na nožu, so se bili nemara naredili, ko so ga zverine raztrgale na kosce.

Tudi zanj so se teple kakor za svoje tovariše nekaj minut poprej, zakaj šopi dlake, mnogi med njimi s krvjo pobarvani, so raztreteni ležali na okrog.

Saša je vzdignil obglodani pas in spravil naboje v svoj žep. Nato je vzel puško. Gordon je pobral samokres in nož, ki ga je v snegu očistil krvavih sledov. Tamle, med roparji, so bili trije jetniki, ki so jim gotovo vzeli orožje, ako so ga imeli pri sebi. Tu je bil, da bi jih osvobodil; morda pride tako blizu do njih, da jim more dati orožje.

Medtem so postali volčkovi predrznejši ter so prišli bliže. Tu so že našli svojo žrtev — in tu sta bila še dva človeka, ki ju morejo podreti. Komaj petnajst korakov od njiju se je vsedel volk v sneg, dvignil svoj košati rep in strmel vanju kakor v porog s svojimi zeleno se bleščočimi očmi, jezik pa mu je od sopare puhteč visel iz žrela in čakani so razgaljeni grozili v čeljustih.

Bil je nemara vodnik črede, zakaj drugi so postajali okrog njega, po vsem videzu čakaje na njegovo povelje.

Gordon in Saša sta pripravila puške za strel, toda ko sta pokleknila v sneg in pomerila, so se volčkovi oddaljili. Nagon generacij, ki jih je učil, da

se morajo bati teh človeških čevljev, se je v njih oglašil. Samo zver pred njima se je za hip ustavila in to obotavljanje ji je postalo usodno.

Oba strela sta počila skoraj isti čas in ta ter še ena, ki jo je Saševa krogla zadela na begu, sta se valili v svoji krvi.

»Tako sva za nekaj časa prišla do oddiha,« je dejal Gordon, ko je vstajal. »Mislim, da si zdaj ne bodo več upali blizu. Njih lakota je za hip potolažena, in vonj tolikih ljudi v taborišču jih bo zadrževal, da naju ne bodo več preganjali. Taborišče mora biti tu v bližini in ne smeja več streljati, ako se nočeva izdati.«

Korakala sta spet naprej v enaki razdalji kakor do tu, da si nista mogla verjeti, da bi utegnula naložiti na drugo vrsto zunanjih straž. Enkrat se je Gordon prestrašil, ko je nenadoma kakih dvajset korakov pred njim nekaj priletelo iz zraka. Toda bil je le kragulj, ki je zapazil neprevidno siničico v snegu in v hipu spet poletel v zrak s svojim plenom v krempljih.

Kmalu sta dospela do klanca, ki je bil — ako se Gordon v svoji orientaciji ni temeljito zmotil — čisto blizu roparskega taborišča.

Hodila sta do vrha, da bi imela z viška razgled po okolici.

Ko sta, v zavetju nekaterih grmičev, prišla do vrha, ter na drugi strani pogledala v globino, sta se prepirčala, da se nista bila zmotila. V razdalji kake vrste sta ugledala na levi strani taborišče s tremi jurtami.

Tam je bilo vse v živahnem gibanju in bilo je jasno, da so se pripravljali na odhod. Može so tekali sem ter tja, sedali so konje in vprezali sani. V vsake sani so vpregli po enega konja, ki je stal pod »dugor, svojevrednim vzbočenim lesom ruske vprege.